Van krant tot klik: mediawijsheid in historisch perspectief

Liberas
CENTRUM VOOR DE GESCHIEDENIS VAN
HET VRIJE DENKEN EN HANDELEN

INHOUD

Inleiding 3
Het belang van mediawijsheid 3
Doelgroep 3
Lesinhoud 3
Doelen van de cursus 4
Onderwijsdoelen 5
Handleiding voor de leerkracht 8
Les 1: De verzuilde media begin 20ste eeuw 8
Les 2: Ontzuiling van de media 13
Les 3: Nieuwsmedia in het digitale tijdperk 15
Creatieve opdracht – maak zelf voorpagina's 17
Cursus voor de leerlingen 20

Inleiding

Het belang van mediawijsheid

Jongeren worden vandaag overspoeld met informatie. Via verschillende mediakanalen komen zij dagelijks in aanraking met feiten, opinies en desinformatie. Hoewel jongeren *digital natives* worden genoemd, blijkt uit onderzoek dat jongeren niet 'van nature uit' beschikken over de competenties om nieuws naar waarde te schatten. Met andere woorden, jongeren hebben nood aan media- en nieuwswijsheid. Het is niet alleen een sleutelcompetentie van het Vlaams onderwijs, maar ook een belangrijke vaardigheid voor een burger in een democratische samenleving. Daarom ontwikkelde Liberas in samenwerking met VUB-student journalistiek Robin Demesmaeker in 2025 dit educatief pakket met als doel: jongeren media- en nieuwswijzer maken.

Kranten uit de collectie van Liberas vormen de basis van dit pakket. Jongeren zullen via dit pakket kennismaken met begrippen zoals 'verzuiling', 'gekleurdheid van nieuws', 'objectiviteit' en '*clickbait*'. Na de lessen met bronnenonderzoek (krantenvoorpagina analyse), krijgen de leerlingen de kans om zelf creatief aan de slag te gaan en ontwerpen ze hun eigen voorpagina's op basis van de actualiteit.

Doelgroep

Dit educatief pakket werd ontwikkeld voor leerlingen van de derde graad secundair onderwijs doorstroomfinaliteit, dubbele finaliteit en arbeidsmarktfinaliteit.

Lesinhoud

Het lespakket is opgedeeld in drie verschillende lessen die telkens voortbouwen op elkaar en een creatief luik. In de eerste les vertrekken we vanuit het begrip 'verzuiling'. De leerlingen leren welke impact de verzuiling had op de media en de journalistiek in Vlaanderen. Ze maken zelf een bronnenoefening: een analyse van de voorpagina's van *De Nieuwe Gazet* uit 1901. Met die voorpagina's

ontdekken zij de oude journalistieke cultuur, de gekleurdheid van berichtgeving en de impact van nieuwsmedia op de samenleving.

In de tweede les onderzoeken de leerlingen voorpagina's uit de jaren 1960/1980. Via dat bronnenonderzoek ontdekken zij hoe de journalistieke cultuur veranderde met de toenemende 'ontzuiling' van de maatschappij.

In de derde les gaan de leerlingen aan de slag met 'gedigitaliseerde media', en onderzoeken ze welke gevolgen de digitalisering heeft voor de nieuwsmedia.

Als afsluiter van de workshop gaan de leerlingen creatief aan de slag. Op basis van de actualiteit zullen zij nieuws selecteren en dat in drie soorten voorpagina's gieten. De leerlingen denken na over hoe hun gekozen thema zou geschreven worden in 1901, 1960 en in de huidige tijd.

Doelen van de cursus

Het doel van dit pakket: jongeren verwerven de competentie 'kritisch begrip van nieuws', zijn nieuwswijzer geworden en kunnen zich beter oriënteren in de gemediatiseerde democratie.

De concrete meetbare doelen:

De leerlingen kunnen…

- Begrijpen hoe nieuwsmedia veranderen en evolueren doorheen de tijd.
- Begrijpen dat het nieuws het product is van een producent die de werkelijkheid op een bepaalde manier construeert en in beeld brengt op basis van bepaalde keuzes.
- Een nieuwsproduct kritisch analyseren op basis van *close reading.*
- Een nieuwsproduct contextualiseren in tijd en ruimte.
- Zelf creatief aan de slag gaan om een medium te maken.

Onderwijsdoelen

De doelen van de cursus werden ook ontwikkeld met het oog op de bredere onderwijsdoelen.

Onderwijsdoelen voor modernisering 2025

Derde graad ASO, KSO, TSO -> Vakoverschrijdende eindtermen -> STAM -> mediawijsheid

14. De leerlingen gaan alert om met media;

15. De leerlingen participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte;

Onderwijsdoelen na modernisering

Derde graad doorstroomfinaliteit > Sleutelcompetenties

4. Digitale competenties en mediawijsheid

"De vierde decretale sleutelcompetentie *'Digitale competentie en mediawijsheid'* vertoont een sterke samenhang met de Europese sleutelcompetentie *'Digitale competentie'*: (…) Mediawijsheid krijgt bijzondere aandacht in de eindtermen. Met de bouwsteen 'verantwoord, kritisch en ethisch omgaan met digitale en niet-digitale media en informatie' wordt hier gehoor aan gegeven. In de eindtermen die voor deze bouwsteen zijn geformuleerd is ook aandacht voor beeldtaal wat in het eindrapport vaak gekoppeld wordt aan het kritisch omgaan met diverse media."

04.01
De leerlingen gebruiken doelgericht courante functionaliteiten van vergelijkbare toepassingen om digitale inhouden te creëren.

04.02
De leerlingen respecteren ethische, sociale en legale regels bij het gebruiken van digitale technologie.

7. Burgerschapscompetenties met inbegrip van competenties inzake samenleven

07.04
De leerlingen gaan geïnformeerd, beargumenteerd en constructief in dialoog over maatschappelijke thema's.

8. Competenties met betrekking tot historisch bewustzijn

08.01
De leerlingen bouwen een historisch referentiekader op met structuurbegrippen, scharnierpunten en kenmerken eigen aan de moderne en de hedendaagse tijd.

08.04
De leerlingen vergelijken kenmerken van bestudeerde samenlevingen in eenzelfde periode en tussen periodes.

08.06
De leerlingen analyseren kritisch historische bronnen met betrekking tot de bestudeerde periodes in functie van een historische vraag.

08.07
De leerlingen beantwoorden een historische vraag aan de hand van historische bronnen met betrekking tot de bestudeerde periodes en historische redeneerwijzen.

08.08
De leerlingen beoordelen voorbeelden van historische beeldvorming aan de hand van historische redeneerwijzen.

08.09
De leerlingen lichten betekenissen toe die men geeft aan actuele fenomenen en historische fenomenen uit de bestudeerde periodes.

Handleiding voor de leerkracht

Handleiding voor de leerkracht

Les 1: De verzuilde media begin 20ste eeuw

Duurtijd: 60 minuten

Lesfase 1: Introductie en stellingenspel (15 minuten)

De lessenreeks start met de vraag 'wat is nieuwswijsheid?' Aan de hand van een filmpje van mediawijs.be (https://vimeo.com/600081255) maken de leerlingen kennis met enkele basisbegrippen.

- Stop het filmpje op minuut 0:33, wanneer wordt gevraagd wat mediageletterdheid is.
    - Laat de leerlingen eerst zelf nadenken om de vraag te beantwoorden.
    - Bespreek de antwoorden klassikaal.
    - Ga nadien verder met het filmpje.
- Stop het filmpje op minuut 2:20.
    - Bespreek de voor- en nadelen van media zelf met de klas.
    - Laat de leerlingen kort nadenken en bespreek de antwoorden klassikaal.

Als actieve introductie willen we vertrekken vanuit de interesses en de leefwereld van de leerlingen.

- Hoe gaan zij om met nieuwsmedia?
- Volgen zij de actualiteit?
- Hebben zij vertrouwen in het nieuws?
- Op basis van een filmpje en stellingenspel houden we een klasgesprek met de leerlingen over hun mediagebruik.

Stellingenspel

[1]De leerlingen komen naar voor of verzamelen op een plek in de klas waar er ruimte is. Overloop één voor één de stellingen in de PowerPointpresentatie. Geef de leerlingen de tijd om na te denken over de stelling. Nadien moeten ze rechts gaan staan als ze akkoord gaan met de stelling / links gaan staan als ze niet akkoord gaan. Bespreek elke stelling ook klassikaal. Ga verder in op wat de leerlingen zeggen.

[1] Indien er te weinig plaats is, kunnen de leerlingen ook gewoon hun hand opsteken als ze akkoord gaan met de stelling.

De stellingen:

1. Ik ben zelf actief op zoek naar nieuws.

2. Ik vertrouw het nieuws dat in de krant staat.

3. Ik vind de huidige nieuwsmedia objectief.

4. Ik vind dat de huidige nieuwsmedia vooringenomen zijn.

Lesfase 2: Doceermoment en onderwijsleergesprek (10 minuten)

Voor de leerlingen aan hun bronnenonderzoek kunnen beginnen (analyse van kranten uit 1901), hebben zij context nodig bij deze documenten. De politieke, sociale en culturele context van de bron wordt klassikaal besproken. De focus ligt vooral in het verklaren van het begrip 'verzuiling'. Als de leerlingen al vertrouwd zijn met het begrip, is een onderwijsleergesprek de beste keuze. Kennen de leerlingen het begrip echter nog niet, dan is een kort doceermoment aangewezen. Probeer nadien klassikaal de onderstaande vragen te beantwoorden.

De vragen:

1. Wat is verzuiling? Uitleg + voorbeelden uit de Belgische context.

   A: De Belgische maatschappelijke samenleving werd georganiseerd door verzuiling van eind negentiende eeuw tot begin twintigste eeuw. Dit tijdperk werd gekenmerkt door ontkerkelijking, verstedelijking en industrialisatie. Deze veranderingen waren aangrijpend en een contrast tegenover voorgaande periodes. Verzuiling is het maatschappelijke antwoord op deze veranderingen.

   De Belgische samenleving werd opgedeeld in katholieken, liberalen en socialisten. Deze groepen organiseerden zich ideologisch met eigen scholen, ziekenhuizen, vakbonden, jeugdbewegingen, sportclubs, politieke partijen, cultuurverenigingen.

Binnen de maatschappij waren deze drie zuilen ideologische tegenstanders.

2. Op welke manier kan verzuiling invloed hebben op de opinie van mensen?

   A: Mensen leven hun hele leven lang binnen hun netwerk van de zuil. Ze leven dus binnen een bepaalde ideologie en levensbeschouwing. Ze lezen, horen en zien binnen hun zuil. De zuil bepaalt wat goed en slecht is. Op deze manier kan de zuil verder blijven bestaan.

3. Welke invloed heeft verzuiling op de pers in België?

   A: De pers speelde een grote rol in de verzuiling. Dankzij kranten kon informatie snel en breed verspreid worden. In de kranten kwam de opinie van de zuil sterk naar voren. Dit zorgt voor een referentiekader bij de lezer. In de verzuilde media werd er positief gesproken over de eigen zuil en negatief gesproken over andere zuilen.

4. Zijn kranten in het begin van de twintigste eeuw objectief/neutraal? Waarom zouden ze dat (niet) willen zijn?

   A: Neen, iedere krant behoort tot een zuil. De media zijn dus expliciet gekleurd in hun berichtgeving. Ze maken nieuws voor een gekend doelpubliek. Kranten willen dat mensen van hun zuil dezelfde mening aannemen.

Lesfase 3: Bronnenonderzoek - close reading (25 minuten)

Instructie:

De leerlingen gaan zelfstandig aan de slag. Ze mogen per twee werken, en bespreken de bronnen met elkaar. Op basis van de liberale Belgische Antwerpse stadskrant *De Nieuwe Gazet* ontdekken de leerlingen zelfstandig
1) Hoe kranten eruitzagen begin twintigste eeuw
2) Op welke manier er werd berichtgegeven
3) Wat de motivatie was voor dit soort berichtgeving
4) Wat de invloed is van de ideologie van een krant op berichtgeving
5) Of ze deze krant kunnen vertrouwen voor een objectieve weergave van de feiten.

De vragen:

1. Wat schrijft *De Nieuwe Gazet* over de socialisten? Op welke toon? Welke taal wordt gebruikt? Welke woorden? Op welke manier kijkt de journalist hier naar socialisten?

- *De 1 mei-viering was een fiasco, een triestige bedoening van de socialisten*
- *"het Meifeest gister was nog triestiger"*
- *Zeer neerbuigende toon: "de brave socios",*
- *"een vrouw heelemaal in het rood lijkt een gekookte kreeft"*
- *Ironie: "monsterstoet", "ge moet de jongen aanmoedigen"*
- *Journalist schrijft duidelijk niet neutraal, hij staat negatief tegenover het Meifeest*
- *Beschrijft hoe de socialistische bladen er wel vol lof over zullen schrijven*

2. Wat schrijft *De Nieuwe Gazet* over de katholieken? Op welke toon? Welke taal wordt gebruikt? Welke woorden? Op welke manier kijkt de journalist hier naar katholieken?

- *Klerikalen zijn mollen, die de algemene kas gebruiken om hun scholen te financieren*
- *Negatieve en kritische toon*
- *"scholen van onverdraagzaamheid"*
- *"de klerikalen HUN onderwijs (…) onderwijs voor fanatieke dweepers"*
- *"met de centen van liberalen en socialisten"*

- *"wat leert men in klerikale scholen? Dat liberalen en socialisten rekels zijn, die de samenleving naar verderf voeren"*
- *Journalist kiest duidelijk een kant*

3. Wat schrijft *De Nieuwe Gazet* over de liberalen? Op welke toon? Welke taal wordt gebruikt? Welke woorden? Op welke manier kijkt de journalist hier naar liberalen?
- *Fraai feestmaal van gemeenteraadslid Felix Ceulemans*
- *"op de fraaie dischkaart lezen wij deze welverdiende hulde"*
- *"geestdriftig applaus"*
- *"uitstekende diensten aan zijn moederland bewees"*
- *Zeer positieve taal, positief tegenover de viering*
- *Geen punten van kritiek*

4. Kan je op basis van je vorige antwoorden afleiden tot welke zuil *De Nieuwe Gazet* behoort?

   A: De Nieuwe Gazet behoort tot de liberale zuil

5. Hoe uiten de kenmerken van deze zuil zich in deze krant?
- *Positie tegenover socialisten en katholieken*
- *Positie tegenover liberalen*

Lesfase 4: Bespreking en terugkoppeling (10 minuten)

Bespreek de oefening klassikaal. Vraag aan de leerlingen wat ze ervan vonden. Was dit makkelijk? Wat was er moeilijk? Hou nadien een kort klasgesprek om te terug te koppelen.

<u>De vragen:</u>

1. Bestaat verzuiling vandaag de dag nog volgens jou?

2. Op welke manier verschilt deze krant met de huidige kranten?

3. Zijn er overeenkomsten?

4. Zijn de kranten vandaag neutraler/objectiever?

Les 2: Ontzuiling van de media

Duurtijd: 30 minuten

Lesfase 1: Klasgesprek en stellingenspel (10 minuten)

In deze les ontdekken de leerlingen hoe de journalistieke cultuur in België geëvolueerd is doorheen de twintigste eeuw, met focus op de ontzuiling en op een meer 'objectieve' weergave van nieuws.
Maar wat is objectiviteit? Bestaat objectiviteit? Denken de leerlingen dat de media objectief zijn? De les wordt ingeleid met een klasgesprek. Via enkele stellingen krijgen de leerlingen de kans om te reflecteren over objectiviteit en om met elkaar in gesprek te gaan.

Vraag de leerlingen eerst of ze weten wat '**objectiviteit**' betekent?

A: Objectiviteit zijn alle feiten, zonder dat ze op een bepaalde manier worden ingekleurd door mensen

Stellingenspel
Overloop één voor één de stellingen in de PowerPointpresentatie. Geef de leerlingen de tijd om na te denken over de stelling.[2] Nadien moeten de leerlingen rechts gaan staan als ze akkoord gaan met de stelling / links gaan staan als ze niet akkoord gaan. Bespreek nadien de stellingen klassikaal. Ga verder in op wat de leerlingen zeggen.

<u>De stellingen:</u>

1. Objectiviteit bestaat.
    - Bijkomende vragen:
        - Wat zijn dan de eigenschappen van objectiviteit?
        - Kan je objectiviteit in je eigen woorden omschrijven?

2. Het nieuws op VRT is objectief.

3. Het nieuws op VTM is objectief.

4. Nieuws dat ik op TikTok zie, is objectief.

[2] Indien er te weinig plaats is, kunnen de leerlingen ook gewoon hun hand opsteken als ze akkoord gaan met de stelling.

Lesfase 2: Bronnenonderzoek - close reading (20 minuten)

Net zoals in de vorige les gaan de leerlingen aan de slag met de voorpagina's van *De Nieuwe Gazet*. Dit keer zijn de voorpagina's afkomstig uit 1966 en 1989. Op basis van de bijhorende vragen worden de leerlingen geprikkeld om deze nieuwsmedia te analyseren en te vergelijken met de voorpagina's uit de vorige les. De leerlingen ontdekken waar de verschillen liggen in berichtgeving en welke impact dit heeft op de bredere maatschappij waar deze media in bestonden.

<u>De vragen:</u>

1. Welke overeenkomsten merk je met de vorige kranten?
- *Datum, prijs,…*
- *Nog steeds veel tekst op de voorpagina*

2. Welke verschillen merk je met de vorige kranten qua stijl en vorm?
- *Foto's*
- *Kleur*
- *Minder artikels*
- *Grotere koppen*

3. Welke verschillen merk je op qua taal en schrijfstijl?
- *Enerzijds, sensationeel*
- *"noodweer" , "rampspoedige overstromingen"*
- *"grijsaard", "twee miljoen schade brand"*

- *Anderzijds, neutraler*
- *Opinie wordt veel minder naar voor geschoven*
- *Verschil schrijfstijl over socialisten*

4. Zijn deze kranten objectiever dan de vorige? Waarom?
- *Ja, politieke berichtgeving is veel minder gekleurd*
- *Neutralere kijk op feiten*
- *Liberale bril die stilaan verdwijnt*

5. Welke erfenis van de verzuiling zie je nog steeds in de krant?
- *De naam van de krant blijft behouden*
- *Blauwe kleur: Belgisch liberaal*
- *Nog steeds opiniepagina's*
- *Maar opinie niet in andere nieuwsverslagen*

Les 3: Nieuwsmedia in het digitale tijdperk

Duurtijd: 30 minuten

Lesfase 1: Klasgesprek en stellingenspel (10 minuten)

Tijdens dit klasgesprek ontdekken de leerlingen hoe de kranten geëvolueerd zijn onder de digitalisering. Ze onderzoeken de evolutie tussen de digitale kranten uit 2022 en de krant uit 1989. Op basis van de bijhorende vragen reflecteren de leerlingen over de impact van de digitalisering en toenemende commercialisering op de berichtgeving van nieuwsmedia. Voor deze bronnenoefening geldt dezelfde instructie als bij de vorige oefening.

Stellingenspel

[3]De leerlingen komen naar voor of verzamelen op een plek in de klas waar er ruimte is. Overloop één voor één de stellingen in de PowerPointpresentatie. Geef de leerlingen de tijd om na te denken over de stelling. Nadien moeten ze rechts gaan staan als ze akkoord gaan met de stelling / links gaan staan als ze niet akkoord gaan. Bespreek nadien de stellingen klassikaal. Ga verder in op wat de leerlingen zeggen.

<u>De stellingen:</u>

1. Het enige doel van de huidige nieuwsmedia is mensen informeren.

2. De media beïnvloeden mijn wereldbeeld en mijn mening over maatschappelijke kwesties.

3. Er zijn nieuwsmedia die ik met opzet altijd raadpleeg.

4. Er zijn nieuwsmedia die ik met opzet nooit raadpleeg.

[3] Indien er te weinig plaats is, kunnen de leerlingen ook gewoon hun hand opsteken als ze akkoord gaan met de stelling.

Lesfase 2: Bronnenonderzoek - huidige media (20 minuten)

De vragen:

1. Waarom zou men het nieuws digitaliseren? Wat zijn de voordelen van digitaal nieuws?
- *Minder kosten: geen drukwerk*
- *Sneller tot bij nieuwsgebruiker*
- *Altijd in verbinding*
- *Toegankelijk*

2. Wat zijn de kenmerken van nieuwsmedia in het digitale tijdperk?
- *Afhankelijk van inkomsten, adverteerders*
- *Doel: je nieuws door zo veel mogelijk mensen laten consumeren*
- *Kleinere spelers overleven het niet in deze markt*
- *Worden opgekocht door grotere bedrijven of verdwijnen*
- *Nieuws moet uit beeld springen, aanspreken*
- *Primeurs, exclusiviteit*
- *Clickbait, sensatie*

3. Hoe veranderde *De Nieuwe Gazet* met de digitale versie? Welk verschil merk je op tussen deze kranten en die uit 1960/80 qua stijl en vorm?
- *Beelden veel belangrijker*
- *Geen volle artikels op voorpagina*
- *Reclame*

4. *De Nieuwe Gazet* bestaat vandaag niet meer. Ze is geïntegreerd in een grotere krant. Welke krant is dat? En waarom?
- *Het Laatste Nieuws*
- *HLN (nu onder bedrijf DPG Media) is een van de grootste mediabedrijven in Vlaanderen*
- *In huidig medialandschap overleven kleine kranten niet meer*
- *HLN -> historisch ook liberale krant*
- *DPG Media kocht ook De Morgen -> historisch socialistische krant*

5. Waarom zou een kleine, lokale krant als *De Nieuwe Gazet* worden opgekocht?
- *Digitale tijden, ander mediagebruik*
- *Mensen lezen nieuws overal en altijd, digitaal*
- *Kleinere kranten kunnen niet mee*

Creatieve opdracht – maak zelf voorpagina's!

Duurtijd: 60 minuten

Lesfase 1: Terugkoppeling vorige lessen (5 minuten)

In deze les gaan de leerlingen zelf aan de slag: ze maken aan de hand van de voorgaande lessen een voorpagina gebaseerd op de actualiteit. Ze maken drie voorpagina's: 1 verzuilde, 1 ontzuilde en 1 digitale. Om de voorkennis op te frissen, worden de kenmerken van de drie nog even herhaald en op het bord geschreven.

Vragen:

1. Wat waren de kenmerken van verzuilde media?
- *Nieuwsmedia verbonden met politieke partij/stroming*
- *Berichtgeving binnen visie politieke partij*
- *Opiniërend*
- *Niet objectief*

2. Wat waren de kenmerken van ontzuilde media?
- *Niet meer verbonden aan politieke partij*
- *Neutralere berichtgeving*
- *Streven naar objectieve verslaggeving*

3. Wat waren de kenmerken van digitale media?
- *Sterkere commercialisering: krant moet verkopen*
- *Nieuw moet in beeld springen*
- *Advertenties*

Lesfase 2: Groepswerk (40 minuten)

Instructie voor de leerlingen:

1. Vorm een groepje van drie leerlingen[4].

2. Zoek een thema uit de actualiteit waarmee je aan de slag kan gaan. Raadpleeg verschillende nieuwsbronnen om een zo volledig beeld van je onderwerp te krijgen.

3. Ga naar de website www.canva.com. Op die website kan je gratis een krantenvoorpagina maken. Typ in de zoekbalk 'krantenvoorpagina', zo krijg je verschillende *templates* die bewerkt kunnen worden.

4. Maak een voorpagina op de manier zoals een journalist in 1901 een voorpagina zou maken: maak dus een verzuilde voorpagina. Let op vormgeving, taal, woordgebruik, toon, beeld, perspectief…

5. Maak een voorpagina op de manier zoals een journalist in 1960/1980 een voorpagina zou maken: maak dus een ontzuilde voorpagina. Let op vormgeving, taal, woordgebruik, toon, beeld, perspectief…

6. Maak een voorpagina op de manier zoals een hedendaagse journalist een voorpagina zou maken: maak dus een gedigitaliseerde voorpagina. Let op vormgeving, taal, woordgebruik, toon, beeld, perspectief…

7. Denk goed na over de keuzes die je maakt. Beantwoord daarom onderstaande vragen:
   - Op welke manier heb je hedendaagse nieuwsfeiten in een verzuilde krant gezet?
   - Op welke manier heb je hedendaagse nieuwsfeiten in een ontzuilde krant gezet?
   - Op welke manier heb je hedendaagse nieuwsfeiten in een gedigitaliseerde krant gezet?

8. Bereid een korte presentatie voor waar je uitlegt:
   1) welk actueel onderwerp je gekozen hebt en waarom,
   2) hoe je dit onderwerp hebt toegepast op de verschillende voorpagina's

[4] Afhankelijk van de grootte van de groep en de ruimte, kunnen dit grotere of kleinere groepjes zijn.

3) wat de voornaamste verschillen zijn tussen jullie drie voorpagina's.

Lesfase 3: Presentatie (15 minuten)

De groepjes presenteren om de beurt hun eindresultaat. Op basis van de vragen die de leerlingen hebben beantwoord, geven de leerlingen uitleg bij de voorpagina's en de keuzes die ze gemaakt hebben. Na iedere presentatie is er ruimte voor vragen.

Cursus voor de leerlingen

Van krant tot klik: mediawijsheid in historisch perspectief

Liberas
CENTRUM VOOR DE GESCHIEDENIS VAN
HET VRIJE DENKEN EN HANDELEN

Cursus media- en nieuwswijsheid

Hoofdstuk 1: De verzuilde media begin twintigste eeuw

In de komende lessen zal je kennis maken met de wereld van journalistiek, media en nieuws. Maar hoe denk jij nu over de nieuwsmedia? En welke rol spelen nieuwsmedia in jouw leven op dit moment? We bekijken klassikaal een filmpje als inleiding. Nadien volgt een stellingenspel.

<u>Stellingenspel: ga je akkoord of niet akkoord met de stelling?</u>

1. Ik ben zelf actief op zoek naar nieuws.
2. Ik vertrouw het nieuws dat in de krant staat.
3. Ik vind de huidige nieuwsmedia objectief.
4. Ik vind dat de huidige nieuwsmedia vooringenomen zijn.

Hoe de nieuwsmedia er vandaag uitzien en hoe zij ons vandaag het nieuws van de dag brengen is het product van een evolutie. Kranten hebben in de loop van de negentiende, twintigste en eenentwintigste eeuw vele veranderingen doorgemaakt. Een van de meest invloedrijke factoren in de nieuwsberichtgeving was de 'verzuiling'.

1. Wat is verzuiling? Uitleg + voorbeelden uit de Belgische context.

   ……

   ……

   ……

2. Op welke manier kan verzuiling invloed hebben op de opinie van mensen?

   ……

   ……

   ……

3. Welke invloed heeft verzuiling op de pers in België?

   ……

   ……

   ……

4. Zijn kranten in het begin van de twintigste eeuw objectief/neutraal? Waarom zouden ze dat (niet) willen zijn?

   ……

   ……

Nu je weet wat verzuiling is, kan je zelf op bronnenonderzoek: in de onderstaande opdracht ga je kranten uit 1901 analyseren. Je krijgt drie voorpagina's van *De Nieuwe Gazet* uit 1901. Deze krant is verzuild en het is aan jullie om te achterhalen onder welke zuil deze krant valt, door te analyseren hoe de krant het nieuws brengt. Gebruik onderstaande vragen als leidraad. Werk per twee. Je vindt de kranten twee pagina's verder.

1. Wat schrijft *De Nieuwe Gazet* over de socialisten? Op welke toon? Welke taal wordt gebruikt? Welke woorden? Op welke manier kijkt de journalist hier naar socialisten?

   ……

   ……

   ……

2. Wat schrijft *De Nieuwe Gazet* over de katholieken? Op welke toon? Welke taal wordt gebruikt? Welke woorden? Op welke manier kijkt de journalist hier naar katholieken?

   ……

   ……

   ……

3. Wat schrijft *De Nieuwe Gazet* over de liberalen? Op welke toon? Welke taal wordt gebruikt? Welke woorden? Op welke manier kijkt de journalist hier naar liberalen?

   ……

   ……

   ……

4. Kan je op basis van je vorige antwoorden afleiden tot welke zuil *De Nieuwe Gazet* behoort?

   ……

   ……

   ……

5. Hoe uiten de kenmerken van deze zuil zich in deze krant?

   ……

   ……

   ……

Het bronnenonderzoek is achter de rug. Beantwoord de volgende vragen klassikaal om de link te leggen tussen deze oude kranten en de huidige nieuwsmedia.

1. Bestaat verzuiling vandaag nog volgens jou? Waarom (niet)?

   ……

2. Op welke manier verschilt deze krant met de huidige kranten?

   ……

3. Zijn er overeenkomsten?

   ……

4. Zijn de kranten vandaag neutraler/objectiever?

   ……..

Vrijdag 3 Mei 1901. — 1 Cent. — 4de Jaargang Nr 1177

De Nieuwe Gazet

AANKONDIGINGEN :

4e bladzijde per kleine regel fr. 0.30
Finantieele annoncen..... » 0.50
Reklaam onder Stadnieuws, den regel..... » 1.00
Stadnieuws, den regel..... » 2.00
Begrafenisbericht..... » 5.00

Abonnementen worden aangenomen in onze Bureelen : OUDE BEURS, 35[1], Antwerpen, en op alle Postkantoren

ALLE BRIEVEN, ANNONCEN & MEDEDEELINGEN TE ZENDEN AAN HET BESTUUR

TELEFOON 853

ABONNEMENTEN :

Een jaar, 8 fr.; 6 maanden, 4 fr.; 3 maanden, 2 fr.
De annoncen buiten de provintie Antwerpen, worden uitsluitend ontvangen door den h^r De Cauwer, Oude Beurs, 35, Antwerpen, en door den *Office de Publicité*, J. Lebègue & Cie Brussel.

Donderdag 2 Mei 1901

Een Fiasco

Onze brave socios treffen in den laatsten tijd niet al te veel succes meer met hun feestelijkheden. De jaarlijksche parade naar het graf der "slachtoffers van 't Algemeen stemrecht" was al maar dun, Zondag over acht dagen ; het Meifeest gister was nog triestiger. Alleen de bewoners der Diepestraat hebben er iets van kunnen merken dat de 1ste Mei werd gevierd. Daar staken eenige roode vlaggen uit en aan Terwagne's hotel in de Ommegangkstraat wapperde er ook een. Overal elders gingen leven en werk hun gewoon gangetje. Buiten eenige dozijnen metaalbewerkers en sigaarmakers, die gemakkelijk een dag verletten konden, was nergens een arbeider weggebleven. Wie werk had, heeft het niet noodig geoordeeld, het te laten staan en te luierikken... om het Werk te vieren.

En zoo bestond de "monsterstoet" dan ook slechts uit een zeshonderd koppen — mannen, vrouwen en kinderen samen — met een muziekkorps en een twintigtal vlaggen.

Een dezer werd gedragen door een vrouw, heelemaal in het rood lijk een gekookte kreeft. De dikke Tervagne, met een hoed op die den oorlog van Transvaal scheen meegemaakt te hebben, stapte fier aan 't hoofd. De gedroomde type van den hongerigen proletarier.

Rond den middag kwam de "monsteroptocht" die meer aan een lijkstoet geleek, op de Gemeenteplaats gesukkeld, waar een groote meeting moest gehouden worden.

Drij beginnelingen in het redenaarsvak klommen op de banken — wat eigenlijk verboden is — en staken — ongewijfeld begeesterd door het zicht der "barrikaden" van steenen en gruis op die plaats — vlammende speechen af, die in den grond wel niets beteekenden maar toch dapper werden toegejuicht. Ge moet de jongeren aanmoedigen.

Om een uur was alles afgeloopen. Twee honderd duizend Sinjoren voor zijn minst hebben niet eens geweten dat het Feest van den Arbeid was gevierd.

In ander steden van binnen- en buitenland ging het er, naar we vernemen, al niet veel schitterender toe. Overal werd vastgesteld dat het Meifeest veel was afgevallen, vergeleken bij de vorige jaren. Te Brussel telde de stoet hoogstens vijftienhonderd personen en in het Walenland konden fabrieken en mijnen bijna overal in volle werking blijven.

De socialistische bladen zullen dat ook wel weten maar er niet te veel over vertellen. Die verzwakking in de geestdrift der kollektivistische rangen, bewijst dat die rangen nu ook van lieverlede zullen aan het verdunnen gaan. Het komt ons voor, alsof het socialism in de meeste plaatsen op zijn toppunt is geraakt en weer terug den berg gaat afglijden.

De werklieden beginnen zoowat overal in te zien, dat de roode leiders hen over het paard tillen, dat zij zich te ver hebben laten meeslepen en hun toestand over het algemeen heel wat meer verbeterd zou zijn, indien zij met voorzichtigheid en bezadigdheid waren te werk gegaan. De socialistische kopstukken hebben nooit van geleidelijke wegen willen hooren, zij hebben den arbeiders steeds tot geweldige, tot de uiterste middelen gedreven, hen als vijanden geplaatst tegenover het kapitaal. Dat heeft hun niet enkel een massa zware opofferingen gekost, maar daarbij hun toestand eer verslecht dan verbeterd.

En dat de werkende klas zich van die waarheid elken dag duidelijker rekenschap geeft, blijkt niet uit het verflauwen der socialistische feesten en betogingen alleen, doch uit alles wat in het roode kamp geburt.

Van werkstaking, o. a., wil bijna geen arbeiders in den laatsten tijd overal met dat middel uitgemeten, dat ze er eindelijk tot over den oren genoeg van gekregen hebben. De "Werker" die een kwaart eeuw lang in alle mogelijke omstandigheden de werkstaking aangeprezen en verheerlijkt heeft, als het "revalenta arabica", dat elke krisis in den arbeid ten voordeele van den wroeter doet keeren, moest eenige weken geleden erkennen, dat hij den bal steeds deerlijk misgeslagen heeft.

Naar aanleiding van het mislukken der staking te Marseille, schreef hij den 20n April :

" De werklieden zullen in de toekomst zoo weinig mogelijk hunne eischen moeten bevechten door het stil leggen van het krachtigen door het stil leggen van het werk ; in uitersten nood, door de bazen gedwongen, zullen zij er mogen gebruik van maken."

Dat moest "De Werker" aan de Antwerpsche dokkers niet meer vertellen. Ze hebben gebruik genoeg geleden, om overtuigd te geraken, dat werkstaking in de meeste gevallen alleen goed is om eenige schreeuwers "important" te maken en "organisateurs" in het leven te houden.

In Frankrijk begrijpen de mijnwerkers het ook zoo, zoudt ge zeggen. Een referendum over het aangaan eener algemeene staking heeft uitgemaakt, dat nog geen zesde der werklie daaraan willen mededoen.

En dat zal nóg verergeren voor de socialistische kopstukken ; reken er op. Het werk-

Van alles wat

Vlaamsch Onderwijs

De "Métropole" heeft gister de Antwerpsche vulgarisateurs tamelijk duchtig ingepeperd en dat is natuurlijk niet erg naar den "Matin" zijn zin. Hij beweert dat zijn katholieken konfrater de inzichten der vulgarisateurs vervalscht, wanneer die beweert dat zij het Nederlandsch als voertaal uit het Middelbaar onderwijs willen verwijderen.

De "Matin" geeft hun gelijk, wanneer zij de "vrijheid van den huisvader" willen doen eerbiedigen en protesteert mée tegen de wet van '83 die de kinderen van Vlaamsche ouders, in het Vlaamsche land geboren, dwingt de Vlaamsche afdeeling in de Atheneums te volgen.

Deze wet heet de "Matin" inkwisitoriaal en inbreukmakend op de vrijheid. Hij oordeelt dat den huisvader de vrijheid moet gelaten worden, zijn kinderen in het Fransch te doen onderwijzen, zelfs al is hij geboren Vlaming en die kinderen ook.

Wij zijn van oordeel dat iemand die in een Vlaamsche stad wonen en zijn brood verdienen wil, zich maar te schikken heeft naar het gemeen recht en betwisten zelfs het noodzakelijke van fransche afdeelingen in ons Atheneum. Heeft ooit iemand van een Vlaamsche afdeeling hooren spreken in het Atheneum van Luik waar nogthans een 30.000 tal Vlamingen verblijven ?

Wanneer de Walen of vreemdelingen voor hun kinderen een Fransch onderwijs willen dat ze het dan betalen uit hun eigen zak of zich ergens gaan vestigen waar het Fransch de landstaal is.

Dit zeggen wij nu niet omdat wij vreezen dat de vulgarisateurs ooit iets aan de wet van '83 zullen veranderd krijgen, verre van daar. Moest ooit iemand naar die zóó moeilijk verkregen wet een hand uitsteken.... jongens, wat zouden de poppen aan het dansen gaan !

De waagspelen

De kommissie van den Senaat heeft eenige enkelen overgangsmaatregel genomen voor Spa en heeft met 9 stemmen tegen 8 en 1 onthouding het voorrecht voor deze stad verworpen. Het voorrecht voor Oostende, tot den 31 october 1903, werd goedgekeurd met 13 stemmen tegen 5.

Het Casino te Blankenberghe

Onze stadgenoot, de heer Henri Fontaine, leeraar aan het Vlaamsch Konservatorium van Antwerpen, is door den Gemeenteraad van Blankenberghe, benoemd als bestuurder van het Casino.

Wij wenschen den heer Henri Fontaine geluk met zijn onderneming. Hij is overigens de man om op kunstgebied groote diensten aan Blankenberghe te bewijzen.

Tentoonstelling van Modes en Linnengoed

In het winterlokaal der Koninklijke Harmonie, zal toekomenden Zaterdag, om 8 uren 's avonds, de plechtige opening plaats hebben van de internationale tentoonstelling van modes en linnengoed.

Er wordt verzekerd dat deze tentoonstelling zeer belangrijk wezen zal. Zij zal openblijven tot den 30 Juni.

Ingang langs de Arembergstraat.

Dreyfus op het Duivelseiland

Onder den titel Vijf jaar van mijn leven heeft Alfred Dreyfus dezer dagen een boek in het licht gegeven dat ongetwijfeld nog veel ophef maken zal, al is zijn "Zaak" stilaan in den vergeethoek geraakt.

Hij vertelt daarin zijn nameloos lijden van den dag dat hij zich door Do Paty de Clam van hoogverraad hoorde beschuldigen tot het oogenblik zijner veroordeeling te Rennes, door gratie gevolgd.

Vele der gebeurtenissen welke hij aanhaalt zijn reeds algemeen gekend en toch huivert ge nog onwillekeurig wanneer ge den Kalvarieberg volgt, welken die groote martelaar beklommen heeft.

Zijn stijl zoekt in 't geheel niet naar effekt. Hij heeft niets van den senatieroman. Een eenvoudig en alles behalve zwierig geschreven relaas is het van feiten, met zoo weinig mogelijk bedenkingen er tusschen ; arm aan woorden en uitdrukkingen, doch aangrijpend door zijn kalmte en waardigheid. Een roerende hulde brengt hij aan allen die met zulke weerga-looze hardnekkigheid dien reuzenkamp voor Recht en Waarheid hebben aangebonden en gestreden tot het laatste toe. Voor zijn vervolgers, zijn beulen... geen enkel hard woord, geen schijn van verwaledijding. Alleen, waar hij over zijn onschuld en zijn eerherstel spreekt, vlammen zijn woorden.

De geschiedenis van den dubbelen ring doet werkelijk de haren ten berge rijzen. Deze werd hem aangelegd toen in de beweging voor de herziening van zijn proces stilaan heel de wereld begon belang te stellen.

Dreyfus vertelt :

" Den 4n September 1896, ontving het strafsche bestuur van den heer André Lebon, minister van koloniën, het bevel om mij tot nader order van dag en nacht in mijn cel ongesloten te houden, met dubbelen ring vastgelegd des nachts, en om rond mijn kooi een sterke palissade te doen optimmeren met een schildwacht buiten te voegen bij den gewonen wachter in mijn cel. Bovendien werd nog de overhandiging opgeschorst van de tale afzondering werd voortgezet al den tijd die vereischt werd om het hout te doen aankomen noodig voor- en het optimmeren der palissade ; dat was dat jaar buitengewoon verzengend ; zoo heviig was zij binnen de cel, dat de wachten klacht op klacht indienden, verklarend dat zij hun schedel voelden barsten. Op hun klachten moest men elken dag het plaatsje doen begieten dat hun tegen mijn verblijf aan, voorbehouden was. Wat mij aanghat ; ik smolt letterlijk.

" Te beginnen van den 6n September, werd ik 's nachts met een dubbelen ring vastgelegd en deze kwelling duurde zes maanden.

" Wanneer mijn voeten door de beide ringen staken, kon ik onmogelijk nog bewegen ; ik lag roerloos op mijn legerstede geklisterd. De martteling was verschrikkelijk, vooral in die verstikkende nachten. Weldra kwetsen mij de ringen die zeer vast mijn enkels omknelden.

" Het kot werd omring met een hekken van 2 m. 50 hoog, ongeveer 1 m. 50 van mijn cel af. Deze palissade verhief zich ver boven de tralievensterkens van mij kooi, die ongeveer een meter boven den grond waren, derwijze dat ik binnen geen lucht of licht meer kende. Buiten dit eerste schutsel, hetwelk geheel ondoorzienbaar was, werd een tweede palissade getimmerd, niet minder sterk en een hoog, die mij alle uitzicht ontnam. Binnen dit tweede schutsel, dat met het eerste dus een smallen gang vormde, mocht ik, na ongeveer drij maanden van algeheele afzondering, elken dag rondwandelen in een brandenden zonneschijn, zonder spoor van schaduw, en altijd door den wachter vergezeld. "

Dreyfus verhaalt verder een reeks ander martelingen die hij op het Duivelseiland te verduren had, en waarvan de meeste alles te boven gaan wat ge U van menschelijke wreedheid kunt voorstellen. Duidelijk is 't, dat de bandieten van den Etat-Major, er alles hadden op aangelegd om den ongelukkige uit den weg te ruimen.

Hoe zij naar een gelegenheid zochten om hem, met eenigen schijn van reden door moord te kunnen van kant helpen, mag blijken uit het incident dat zekeren nacht eenige afwisseling bracht in het eentonig leven op het eiland.

Den 6en Juni 1896 rond negen uren 's avonds, steeg van het Ile Royale een vuurpijl op en strooide zijn gouden sterren in 't inktzwarte uitspansel. Het gerucht liep dat een schoener de golf was binnengedrongen, gevormd door het St. Jozefs- en het Duivelseiland. De kommandant beval dat op het vaartuig met los kruit zou geschoten worden, en kwam persoonlijk met een detachement soldaten het Duivelseiland versterken. Werd er een poging beproefd om Dreyfus te verlossen ?

" Ik lag te bed, vertelt hij, zooals gewoonte met een wachter in mijn hol opgesloten ; door kanonschoten werd ik eensklaps gewekt en geweergeknal drong tot mij door. Ik zag den wakker mij, met zijn wapens gereed, strak aanstaren. Ik vroeg : " Wat gebeurt er ? " Hij antwoordde mij niet. Doch daar ik mij al sedert lang niet meer bekommerde om de voorvallen rond mij, mijn denkvermogen slechts op dit eene doel : mijn cel getrokken medeend, zoo strekte ik mij weer onverschillig op mijn legerstede uit. Gelukkiglijk misschien ; de wachter had strenge bevelen en men mag zich afvragen of hij met op mij zou hebben gevuurd, indien, door zulk ongewoon geraas verrast, ik het bed ware uitgesprongen."

Wat een bovenmenschelijke kracht moet die man geput hebben uit de overtuiging zijner onschuld, uit de liefde voor zijn vrouw en kinderen en uit het vertrouwen op den triomf der waarheid, om zulk ontzettend leven vijf lange jaren te kunnen verduren !

Rip.

In de Kamer

Woensdag werd de zitting om 2 uren geopend onder het voorzitterschap van den heer De Sadeleer.

Het zijn niet enkel de socialistische afgevaardigden die het le Meifeest vieren, op al de banken ontbreken een groot getal leden bij den aanvang der zitting. Aan de rechterzijde zijn slechts 27 leden aanwezig.

Begrooting van Buitenlandsche Zaken

De heer VOORZITTER verzoekt de redenaars hun redevoeringen zoo kort mogelijk te maken, daar er nu reeds, zonder de ministers en verslaggevers mede te rekenen, 276 redenaars voor de begrootingen zijn ingeschreven. (Uitroepingen.)

Onze uitvoerhandel

De heer HUBERT doet de noodzakelijkheid uitschijnen onzen uitvoerhandel uit te breiden. Doch hoe er toe komen ? In de eerste plaats, zouden wij daartoe goede genten moeten hebben in den vreemde. Sedert eenigen tijd heeft men onze handelscholen uitgebreid ; er zijn thans scholen van dien aard te Antwerpen, te Leuven, te Gent en te Luik en ik acht het gelukkig. Wij hebben jonge Belgen noodig in den vreemde, die er op de hoogte zijn van de talen en den handel. Daarenboven dienden onze handelskamers heringericht te worden ; de internationale tarieven dienden herzien, enz., doch om het kort te maken wil ik tot het hoofdpunt mijner redevoering komen, namelijk het inrichten van een koopvaardijvloot.

Dat de Regeering de nijverheid polse, dan zal ze bevinden dat dezer bedrijvigheid vermindert, ten bewijze 't verval van de Antwersche haven. Ik wil lessen noch raad geven, doch men moet bekennen dat deze Kamer, welke zooveel hoop gaf, bedemmerd wordt door politieke interpellaties. 't Is een wezenlijke wedloop ! Welnu, ik ben er zeker van, 't land zou liever den minsten graankorrel hebben, dan al die politieke welsprekendheid. (Van verschillende zijde : Zeer wel !)

Arbeidsongevallen

De heer VERHAEGEN handelt over de Fransche wet betreffende de schadevergoeding voor arbeidsongevallen in Frankrijk. 't Is gekend dat de erfgenamen van den Belgische werklieden, die in Frankrijk sterven tengevolge van een ongeval bij den arbeid, geen recht hoegenaamd hebben op vergoeding indien ze niet in Frankrijk verblijven !

De heer Millerand, minister van koophandel, heeft een nieuwen tekst voorgesteld waarbij aan Frankrijk verbleven. Dat is een bespottelijke aalmoes, en 't is te verwonderen dat een zoo ridderlijk volk als het Fransche in zijn wet dergelijke barbaarschheid kan dulden.

Ik wenschte te weten of de heer minister nieuws heeft ontvangen over de inzichten der Fransche Regeering en, zooniet, of ons ministerie van buitenlandsche zaken niet zou kunnen overeenkomen met Duitschland, Italië, Zwitserland en Spanje om bedoelde wet te doen wijzigen.

Die verschillende landen zenden naar Frankrijk talrijke werklieden die er hun brood verdienen door de zwaarste werken uit te voeren. Waarom zouden die landen niet, te zamen met ons, onderhandelingen aanknoopen met Frankrijk ? Werden die landen het met ons eens, dan zou Frankrijk niet aarzelen de besproken wet te veranderen.

De heer JANSON. — De Belgische werklieden in Frankrijk verkeeren ongelukkiglijk in denzelfden toestand als onze werklieden in België, daar het wetsontwerp betreffende de vergoeding voor ongevallen bij den arbeid nog niet goedgekeurd is. (Tegenspraak.)

De heer VERHAEGEN. — Ik hoop ook dat wij weldra onze wet op de arbeidsongevallen zullen hebben.

De heer TACK. — Dat men zooveel interpellaties niet houde en die wet zal weldra ingevoerd zijn.

De heeren MAENHOUT en GILLES DE PELICHY sluiten zich aan bij de aanmerkingen van den heer Verhaegen.

De Belgische onzijdigheid

De heer WOESTE. — Gezaghebbende mannen — ambtenaren, onder andere, — hebben dezer dagen berestigd dat ons land goed vertrouwen mocht stellen in de verdragen waarbij onze onzijdigheid wordt gewaarborgd. Ik vraag of de Regeering ook die vrees koestert ?

Onze onzijdigheid bestaat reeds zeventig jaren. Hoeveel veranderingen ontstonden er al niet in Europa gedurende dat lang tijdperk en toch is onze onzijdigheid steeds geëerbiedigd gebleven.

Dat was 't geval in 1855, in 1870 en nog op andere tijdstippen. Mag dus verwonderlijk heeten dat in den schoot der legerkommissie een hooggeplaatst ambtenaar van 't ministerie van oorlog die waarborgen in verdenking bracht.

Ik ben er niet voor dat ambtenaren in politieke kommissiën zitting hebben. Een van de twee : ofwel spreken zij namens hun overheid en waarom spreekt dan de minister niet zelf ; ofwel spreken ze uit eigen naam en dan betaamt het niet dat zij gebruik maken van oorkonden of feiten welke zij maar als ambtenaren kennen.

Bestaat er van den kant der mogendheden, die onze onzijdigheid waarborgen, iets wat kan laten veronderstellen dat, in geval van oorlog aan onze grenzen, onze onzijdigheid niet zou worden geëerbiedigd ?

De heer HYMANS. — Daar weet de minister niets van !

De heer WOESTE. — Verschooning ! Gij zijt toch nog niet minister ! Wacht om te antwoorden tot ge minister zijt. (Gelach, rechts).

De heer HYMANS. — Ik wensch niet minister te worden !

De heer WOESTE. — Maar gij schijnt toch er u van nu af reeds mede te belasten. (Herhaald gelach.)

De heer HYMANS. — Mag ik dan als afgevaardigde en gewezen lid der legerkommissie niet antwoorden ?

De heer WOESTE. — Mijn tweede vraag tot den heer minister is deze : Kolonel Ducarne heeft getracht een schijn van grond aan zijn stelling te geven, door het voorlezen van navolgende brok : " het oogenblik van de krisis is wellicht meer nabij dan wij denken... In 1895 werd ons uit stellige bron bericht — ons ", men zou zeggen dat het de Regeering is die spreekt ! — dat de Fransche Regeering bewust was van eenen nabijzijnden oorlog met Duitschland. "

Ik vraag of die beweringen waar zijn. Die twee vragen stel ik den heer minister van buitenlandsche zaken. Want, wanneer een hoofdambtenaar komt bevestigen dat ons uit stellige bron dergelijke dingen werden bericht, is het te denken dat hij stemt op oorkonden. Ik vraag of die oorkonden bestaan.

De heer P. HYMANS hekelt de houding van den heer Woeste tegenover de gemengde militaire kommissie en tegenover een officier die zijn denbeelden bestreden had.

De zitting wordt om 5 uren geheven.

Donderdag, om 2 uren, voortzetting der bespreking over de eenmaking der Antwerpsche Trams.

OORLOG

Transvaal en Engeland

Het laatste telegram van Kichener

Koekoek ! een zang !

Het wordt inderdaad onuitstaanbaar de eentonige berichten van Lord Kitchener te lezen. Hij herhaalt gelijk de koekoek zijn geroep en verkondigt schoon weer langs alle zijden !

Zoo spreekt hij nu over een gevecht van de kolom Grenfell to Bergplaats, bij een onbekend plaatsje, waar de Boeren op de vlucht sloegen ; maar 10 hunner achterlieten.

Het doel van Grenfell mislukte totaal. Hij moest den Long Tom (het eenige Creuzotkanon dat de Boeren nog schijnen te hebben,) in zijn macht krijgen, maar ondanks hun vlucht is hem dat niet gelukt.

Vluchten of voor een tienvoudigen vijand achteruit wijken, komt bij Kitchener op hetzelfde neer !

Andere kolommen hebben 10 Boeren gedood, 6 gewond en 66 gevangen genomen, en bovendien 10,000 kardoezen buit gemaakt.

Waar wanneer hoe en door wie die over-

wat hij er bijvoegt is : Wij hadden 4 dooden en 7 gekwetsten.

Steyn en De Wet terug op het tooneel

Een bijzonder telegram uit de Kaapkolonie bericht dat president Steyn herverrezen is ! Hij kwam ergens uit het Westen van den Vrijstaat, om Krist De Wet te vinden aan de Vaal.

Het doel van beiden moet wezen : een nieuwen veldtocht tegen de spoorwegen en mijnen. Het plan is nu ten volle uitgewerkt rijp.

Nog een tegenslagske voor de Engelschen

Bij gebrek aan wat beters moeten wij ons getroosten, met het mager beetje dat ons komt van een bijzondere tafel.

Dit berichtje zegt dat er bij Brandvlei, in het Westen der Kaap, 15 riflemen zijn omsingeld door de Boeren.

Twee werden er gedood, drij gekwetst en de tien overigen, verkozen het afstaan van paarden, wapens en munitie, boven den kogel hunner laatste kardoes.

Nu ook loopen ze weer op vrije voeten.

De belasting op de kolen

Algemeene werkstaking

Het Lagerhuis

Heden Donderdag avond komt de belasting van 1 shilling per ton op steenkolen die worden uitgevoerd, ter sprake in het Lagerhuis.

Dat is de brandende kwestie van het oogenblik. Wordt de belasting verworpen, dan moet er naar andere middelen worden gezocht om het ontzaglijk tekort in de Schatkist aan te vullen, wordt ze goedgekeurd, dan zijn de gevolgen er van NIET TE OVERZIEN !

Een beslissing der koolmijnwerkers

Wij hebben niet gehoord dat de mijnwerkers er aan gehouden hebben om den 1 Mei met een betoging op straat te vieren.

Zij hadden wat anders te doen dan aan uitspanning te denken. Op Woensdag 1 Mei 's morgends kwamen al de afgevaardigden van de koolmijnen over heel het Rijk, saam te Londen, om te beraadslagen over den toestand, die voor hun moet voortspruiten uit het wetsontwerp Broderick, betreffende de belasting op de steenkolen.

De vergadering besliste tot ALGEMEENE WERKSTAKING, als de nieuwe belasting op de steenkolen niet werd ingetrokken of verworpen.

Op 7 Mei hebben de afgevaardigden der mijnwerkers een tweede vergadering om, in geval de belasting zou worden goedgekeurd, den dag te bepalen waarop die ALGEMEENE WERKSTAKING ZAL BEGINNEN.

Dus dat de koolmijnwerkers, (hun getal bedraagt om en rond [illegible]) hun liefde voor den oorlog zullen betoonen door een algemeene krisis in de nijverheid te verwekken, in plaats van als goede patriotten, hun deel bij te dragen tot bestrijden der uitgaven.

Zij ook juichten met uitzinnigheid toe als de veroveringsoorlog losbrak ; maar nu, als de rekening te betalen is voor de gebroken potten houden ze de handen op den zak.

Zoover reeds heeft het Joe Chamberlain gebracht, die in den tijd zegde : De oorlog tegen de Zuider Republieken is een pluimke op mijnen hoed !

Het staat hem goed !

DE WOELINGEN IN ALGIERS

Max Régis en zijn adjunkt

Geen der gekwetste personen is in de woeling van Maandag erg gewond, hoewel Max Régis een tamelijk onrustigen nacht doorbracht, Er volgde echter een afmatting op de wondkoorts.

Wat Loius Régis, zijn broeder, betreft, hij is niet gewond door een revolverschot, maar door een glas dat hem op twee plaatsen de schedelhuid doorbroorde, wonden die hevig hebben gebloed.

Zijn adjunkt, Antoine, heeft per proklamatie bekend gemaakt dat de wonden van den maire niet doodelijk zijn, maar toch tamelijk erg, erg genoeg om een diepe verontwaardiging te verwekken.

De justitie zal niet de rechten eener heele bevolking uit het oog verliezen, die beledigd werd in haar maire.

Hij raad kalmte aan en stookt tegelijkertijd het publiek op !

Het Fransch goevernement

De minister van kolonies is in drukke telegrafiesche onderhandeling met den goeverneur van Algerije. Die gevechten tusschen Europeanen zijn gevaarlijk, nu de Arabieren zelf lust schijnen te gevoelen voor oproer.

Het goevernement schijnt besloten tot maatregelen die aan Max Régis en zijn handlangers, de anti-semieten, het zullen onmogelijk maken de domme menigte op te hitsen en aldus wanorders te veroorzaken.

Er is zelfs spraak van, om Max Régis te schorsen als maire van Algiers.

De genomen maatregelen

De prokureur-generaal van Algiers heeft bericht, dat de schuldigen van den oproer onder de inboorlingen, (te Sainte Marguérite,) zijn aangehouden, uitgezonderd één.

De goeverneur-generaal van Algerije, Jannart, heeft bij arrest, aan de municipaliteit van Algiers, het bestuur over de politie ontnomen, en de zorg opgedragen om de open-

Donderdag 2 Mei 1901

Een Fiasco

Onze brave socios treffen in den laatsten tijd niet al te veel succes meer met hun feestelijkheden. De jaarlijksche parade naar het graf der "slachtoffers van 't Algemeen stemrecht" was al maar dun, Zondag over acht dagen; het Meifeest gister was nog triestiger. Alleen de bewoners der Diepestraat hebben er iets van kunnen merken dat de 1ste Mei werd gevierd. Daar staken eenige roode vlaggen uit en aan Terwagne's hotel in de Ommeganckstraat wapperde er ook een. Overal elders gingen leven en werk hun gewoon gangetje. Buiten eenige dozijnen metaalbewerkers en sigaarmakers, die gemakkelijk een dag verletten konden, was nergens een arbeider weggebleven. Wie werk had, heeft het niet noodig geoordeeld, het te laten staan en te luierikken... om het Werk te vieren.

En zoo bestond de "monsterstoet" dan ook slechts uit een zeshonderd koppen — mannen, vrouwen en kinderen samen — met een muziekkorps en een twintigtal vlaggen.

Een dezer werd gedragen door een vrouw, heelemaal in het rood lijk een gekookte kreeft. De dikke Terwagne, met een hoed op die den oorlog van Transvaal scheen meegemaakt te hebben, stapte fier aan 't hoofd. De gedroomde type van den hongerigen proletariër.

Rond den middag kwam de "monsteroptocht" die meer aan een lijkstoet geleek, op de Gemeenteplaats gesukkeld, waar een groote meeting moest gehouden worden.

Drij beginnelingen in het redenaarsvak klommen op de banken — wat eigenlijk verboden is — en staken — ongetwijfeld begeesterd door het zicht der "barrikaden" van steenen en gruis op die plaats — vlammende speechen af, die in den grond wel niets beteekenden maar toch dapper werden toegejuicht. Ge moet de jongeren aanmoedigen.

Om een uur was alles afgeloopen. Twee honderd duizend Sinjoren voor zijn minst hebben niet eens geweten dat het Feest van den Arbeid was gevierd.

In ander steden van binnen- en buitenland ging het er, naar we vernemen, al niet veel schitterender toe. Overal werd vastgesteld dat het Meifeest veel was afgevallen, vergeleken bij de vorige jaren. Te Brussel telde de stoet hoogstens vijftienhonderd personen en in het Walenland konden fabrieken en mijnen bijna overal in volle werking blijven.

De socialistische bladen zullen dat ook wel weten maar er niet te veel over vertellen. Die verzwakking in de geestdrift der kollektivistische rangen, bewijst dat die rangen nu ook van lieverlede zullen aan het verdunnen gaan. Het komt ons voor, alsof het socialism in de meeste plaatsen op zijn toppunt is geraakt en weer terug den berg gaat afglijden.

De werklieden beginnen zoowat overal in te zien, dat de roode leiders hen over het paard tillen, dat zij zich te ver hebben laten meeslepen en hun toestand over het algemeen heel wat meer verbeterd zou zijn, indien zij met voorzichtigheid en bezadigdheid waren te werk gegaan. De socialistische kopstukken hebben nooit van geleidelijke wegen willen hooren, zij hebben den arbeider steeds tot geweldige, tot de uiterste middelen gedreven, hen als vijanden geplaatst tegenover het kapitaal. Dat heeft hun niet enkel een massa zware opofferingen gekost, maar daarbij hun toestand eer verslecht dan verbeterd.

En dat de werkende klas zich van die waarheid elken dag duidelijker rekenschap geeft, blijkt niet uit het verflauwen der socialistische feesten en betogingen alleen, doch uit alles wat in het roode kamp gebeurt.

Van werkstaking, o. a., wil bijna geen mensch nog hooren. Zóó slecht zijn de arbeiders in den laatsten tijd overal met dat middel uitgemeten, dat ze er eindelijk tot over hun ooren genoeg van gekregen hebben. De "Werker" die een kwaart eeuw lang in alle mogelijke omstandigheden de werkstaking aangeprezen en verheerlijkt heeft, als het "revalenta arabica", dat elke krisis in den arbeid ten voordeele van den wroeter doet keeren, moest eenige weken geleden erkennen, dat hij den bal steeds deerlijk misgeslagen heeft.

Naar aanleiding van het mislukken der staking te Marseille, schreef hij den 20n April:

" De werklieden zullen in de toekomst zoo weinig mogelijk hunne eischen moeten bekrachtigen door het stil leggen van het werk; in uitersten nood, door de bazen gedwongen, zullen zij er mogen gebruik van maken. "

Dat moest "De Werker" aan de Antwerpsche dokkers niet meer vertellen. Ze hebben gebrek genoeg geleden, om overtuigd te geraken, dat werkstaking in de meeste gevallen alleen goed is om eenige schreeuwers "important" te maken en "organisateurs" in het leven te houden.

In Frankrijk begrijpen de mijnwerkers het ook zoo, zoudt ge zeggen. Een referendum over het aangaan eener algemeene staking heeft uitgemaakt, dat nog geen zesde der werklie daaraan willen mededoen.

En dat zal nóg verergeren voor de socialistische kopstukken; reken er op. Het werkvolk heeft nu harde lessen genoeg gehad... zijn kijkers gaan open.

't Werd tijd!

Rip.

Zaterdag 19 Januari 1901. — 1 Cent. — 4de Jaargang Nr 1073

De Nieuwe Gazet

AANKONDIGINGEN:
4e bladzijde per kleine regel, fr. 0,30
Financieele annoncen..... » 0,50
Reklaam onder Stadsnieuws, den regel..... » 1,00
Stadnieuws, den regel..... » 2,00
Begrafenisbericht..... » 5,00

Abonnementen worden aangenomen in onze Bureelen: OUDE BEURS, 35, Antwerpen, en op alle Postkantoren

ALLE BRIEVEN, ANNONCEN & MEDEDEELINGEN TE ZENDEN AAN HET BESTUUR

TELEFOON 853

INSCHRIJVINGEN:
Een jaar, 8 fr.; 6 maanden, 4 fr.; 3 maanden, 2 fr.
De annoncen buiten de provincie Antwerpen, worden uitsluitend aangenomen door den hr De Cauwer, Oude Beurs, 35, Antwerpen, en door den Office de Publicité, J. Lebègue & Co, Brussel.

Het Mollenwerk

De Mechelsche klerikalen hebben ACHT nieuwe scholen van onverdraagzaamheid aangenomen. Voor de andere, wier kontrakt met de stad nog niet ten einde was werd het fonkelnieuw gemaakt, voor een nieuw maximum van tien jaar; een middeltje waarschijnlijk, om de alsteen toegekende subsidie te verhoogen.

Om het even. Wij stellen vast dat de klerikalen HUN onderwijs, 't is te zeggen het onderwijs dat slechts goed is voor de kinderen van fanatieke dweepers, met de centen van Jan en Alleman met de centen van liberalen en socialisten, van protestanten, israëlieten en vrijdenkers doen betalen.

Vroeger sloegen de klerikalen, als hun scholen ter sprake kwamen steeds een hoogen toon aan, en spraken triomfantelijk van: NUNNE scholen en HUN onderwijs. En dat recht hadden ze, vermits zij die zelf betaalden. Maar sedert is de wind gekeerd. Overal waar zij, door de gratie der politiek en der geestelijkheid er in geluk zijn de sleutels der gemeentekas te bemachtigen, is hun allereerste bekommernis geweest HUN onderwijs uit die gemeentekas te bekostigen, en HUN scholen op den rug te schuiven der belastingschuldigen, zonder zich te bekommeren in welken graad deze met Satan of de andere duivels waren verwant.

Wat leert men in de klerikale scholen? Dat liberalen en socialisten, — en kristen demokraten ook al, — rekels zijn, die de samenleving naar het verderf voeren, en dat al degenen die zich niet gewillig schikken naar de bevelen van Rome een soort ketters uitmaken, die het maar best, in een omtrek van vijf voet ten minste, van zija persoon verwijderd te houden.

Juist, alsof het niet natuurlijk is, dat een Israëliet, een protestant, een Mahdist, een Boudhist, een Nieuwlichter, enz. met zooveel overtuiging aan den godsdienst zijner vaderen houdt als een fanatieke Roomsche.

Maar dat recht eischen de fanatieke klerikalen voor hen alleen en betwisten het aan anderen.

De scholen waar 't verstand der kinderen met dergelijke onverdraagzaamheid, fanatism en vervolgingzucht wordt doorkneed zijn STRIJDSCHOLEN, waartegenover de gemeentescholen als tempels van vrede, eendracht en broederlijkheid uitblinken; omdat er kinderen van alle gezindheden en alle geloofsbelijdenissen elkanders werk en vreugd deelen, in vrede en minzaamheid.

En daarom is ook het eenig rechtvaardige,dat alleen die scholen, welke voor alle kinderen toegankelijk zijn, met het geld van eenieder worden betaald.

Wat zien wij nu gebeuren?

Overal waar de klerikalen de macht hebben, worden strijdscholen uit de gemeentekas betaald, en staat de burgerlijke overheid aldus haar recht af zich met de inrichting of het toezicht der school te bemoeien. De gemeente betaalt, de geestelijkheid bestuurt.

Door onderduimsche werking, door linksche toeren, zal men trachten de gemeentescholen meer en meer te ontvolken, omdat zulks het middel is, meer strijdscholen te openen en zoo zal eindelijk heel het lager onderwijs in handen der geestelijkheid worden gespeeld, en worden de onderwijzers, meer dan zij net ooit geweest zijn, de nederige dienaars, de gedweegi uitvoerders der bevelen van mijnheer den onderpastoor.

En wij spreken van verplicht wetenschappelijk onderwijs!

Zie, rechtuit gesproken, telkens ik die woorden hoor, kan ik een glimlach niet bedwingen, en denk ik aan de Fransche fabel: "La laitière et le pot au lait". Wij zwemmen in theorie als het noodig zijn zou, ons bezig te houden met de werkelijkheid.

Kunnen wij ooit den dag beleven, waarop een anti-klerikaal ministerie 't roer van 't Staatsschip in handen neemt, dan vindt dit nooit het personeel waarop het betrouwen en bouwen mag om een rationeele schoolinrichting daar te stellen. Daarvoor zorgen de klerikalen sedert het vierde eener eeuw. En kunnen zij ooit de hand op de onderwijsinrichting der groote steden leggen, dan zullen ze eerst voor goed hun gang gaan.

Dit is het oogenblik, welk de klerikalen verbeide

M.

Van alles wat

De goeverneur van West-Vlaanderen

In 't "Handelsblad" van eergister stond te lezen:

"Wij vernemen uit Brussel dat het geen twijfel meer lijdt of het is M. de graaf d'Ursel, die zal benoemd worden tot gouverneur van West-Vlaanderen.

Hij is reeds tweemaal bij den Koning geroepen geweest en de benoeming zou op het einde van de week plaats hebben.

Maar, (er is een maar bij) er wordt verzekerd dat M. de graaf d'Ursel de Vlaamsche taal niet machtig is; en men vraagt zich af, of hij in dezo aan het hof des Konings, Z. M. draagt hem eene groote achting toe; hij is om zoo te zeggen een man van vertrouwen van koning Leopold. Deze laatste heeft hem, inderdaad, reeds met twee buitenlandsche zendingen gelast, welke graaf d'Ursel met de meeste voldoening volbracht heeft. Ook staat hij bekend als een tijn en geleerd diplomaat.

Hij is gevolmachtigd minister en is 6 tot 7 jaar gouverneur van Henegouw geweest.

Graaf d'Ursel bewoont een groot en allerprachtigst kasteel te Oostkamp, gemeente gelegen op een uur van Brugge en waar hij zeer volksgezind is. Dank aan zijne liefdadigheid mag men zeggen dat er op deze gemeente geene armen zijn. Katholiek en kristen is hij bovenal en hij laat geene gelegenheid voorbijgaan om het te toonen. Is er, bijvoorbeeld, eene parochiale processie, men ziet graaf d'Ursel, met de flambeeuw in de hand, nevens den nederigsten boerenmensch stappen."

Voor een blad, dat altijd zoodanig op zijn Vlaamschgezindheid te paard zit en zelfs daarin meêr dan eens zijn konfraters de les wil spellen, vinden wij dat het "Handelsblad" tamelijk licht heenstapt over de onbekendheid van den heer d'Ursel met de Nederlandsche taal.

"Men vraagt zich af of hij in deze omstandigheid de hooge bediening van goeverneur zal kunnen waarnemen!..."!!

Men heeft zich dat in 't geheel niet af te vragen. Als de heer d'Ursel onze taal niet machtig is, dan is hij, als goeverneur eener Vlaamsche provintie, totaal onmogelijk, hij mag dan zoo geleerd en bekwaam zijn als hij wil. Dat is toch zoo klaar als de dag. En wij kunnen het niet anders toeschrijven dan aan... de flambeeuw welke de heer d'Ursel in de processie van zijn dorp draagt, dat het zoo Vlaamschgezind "Handelsblad" zulks al niet van den eersten dag af gezegd heeft dat de benoeming van dien heer ter sprake kwam.

Hemeltje lief, hij moest eens een liberaal zijn!

Nederlandsche Opera

Met genoegen zal ongetwijfeld vernomen worden dat de heer Van Walle gister het bestuurschap van het Lyrisch Tooneel opnieuw voor drij jaar heeft aangevraagd.

Zijn benoeming zal geschieden in de eerstvolgende zitting van den Gemeenteraad.

De Vlaamsche Opera is dus nog niet opgevouwen lijk de "Matin" over eenige dagen wou doen gelooven.

De heer Van Walle zal zich thans onmiddellijk aan 't werk zetten voor het samenstellen van zijn troep voor het volgend seizoen en de beste elementen van het huidig gezelschap dadelijk weer aanwerven.

Wenschen wij hem de beste zaken en vooral wat méér hulp en toewijding vanwege sommige... strijdende Vlamingen, die het verwijt van den "Matin" niet gestolen hebben: "dat zij liever in de herberg pinten pakken en pijpen smoren dan naar de Vlaamsche Opera te gaan"!

Een helper méér

De Antwerpsche vulgarisateurs hebben een advokaat bijgewonnen. Ook de "Opinion" neemt thans hun verdediging op zich en verzekert ereneens dat zij hoegenaamd niets kwaads in hun schild voeren tegenover de Nederlandsche taal en de rechten der Vlamingen.

In zijn artikel bewijst de "Opinion" slechts één feit, n.l. dat hij hoegenaamd niets begrijpt van de zaak die hij bespreken wil.

De "Association flamande" doet hij doorgaan als een maatschappij die geen ander doel heeft dan kursussen van Fransche taal in te richten voor het volk; en al degenen welke deze "Associatie" vijandig zijn, als menschen die den Vlaamschen arbeider willen beletten een tweede taal aan te leeren!

Maar "Opinion" lief, zoo is de kwestie in 't geheel niet.

Wilden de "vulgarisateurs" zich werkelijk bepalen bij 't inrichten van bijzondere kursussen, waar de Vlaamsche arbeider de beginselen der Fransche taal, die hij in de lagere school of elders heeft opgedaan, zou kunnen ontwikkelen, dan waren wij voorzeker bij de allereersten om zulke lofwaardige werking te steunen.

Dat juist is het hoofdpunt in het programma dezer "Associatie".

Zij wil geheel het onderricht op Franschen voet geschoeid zien, onzen kinderen een totaal Fransche opvoeding doen geven en een nieuw geslacht vormen, dat nog juist goed genoeg is om met huid en haar door Frankrijk te worden opgeslokt.

Met Vlamingen, zooals de "vulgarisateurs" er thans willen vormen, zou een of ander Zürlinden niet veel last meer hebben!

Wonderlijk

Hoe komt het toch, dat de beruchte "Marc Grégoire" tot heden toe nog geen hoofd heeft uitgestoken om, in zijn korrespondentie van de "Chronique", de Antwerpsche "vulgarisateurs" aan te bevelen?

Hebben die heeren hem misschien zelf verzocht, zich niet met hen bezig te houden om, met zijn naam, hun zaak niet van den eersten dag af onder 't belachelijke bedrijven te zien of... kopt de illustere Scheergraven te zien of... kopt de illustere Scheergraven te zien of...

Nieuwsoortige diefstallen

De diefstallen van telefoondraad beginnen te verminderen in den omtrek van Brussel, doch er worden sedert eenige dagen nieuwsoortige diefstallen gepleegd, namelijk straatlantaarns. De gemeente Vorst is, tengevolge der menigvuldige nachtelijke lantaarndiefstallen, letterlijk in de duisternis gedompeld. Niet enkel op de afgelegen wegen zijn de lantaarns door de nachtelijke schuimers meegenomen maar zelfs op de Gemeenteplaats, waar nu 's avonds geen enkel lichtje meer brandt.

Eenmaking der Antwerpsche Trams

De middenafdeeling gelast met het onderzoek van het ontwerp voor de eenmaking der Antwerpsche Tramways zal aanstaanden Dinsdag bijeenkomen om lezing te hooren van het verslag van den heer Segers, klerikalen volksvertegenwoordiger van Antwerpen.

Een nota, opgesteld door de tegenstrevers van het ontwerp, zal bij het verslag gevoegd zijn.

Twee gelukkigen

Er wordt gemeld dat het groot lot van 150,000 frank der leening van Brussel-Zeehaven is gewonnen door den heer Hering, postmeester te Dottignies, en het groot lot van 150,000 frank in de laatste trekking der leening van Brussel, door mej. Quinquin, herbergierster te Doornik.

Nieuwe onderlinge toepassing der Xstralen

Reeds geruimen tijd was de internationale post onweerd medeplichtige van een wijdvertakte bende smokkelaars in Europa, die naar Buenos-Ayres een groote hoeveelheid kostbare juweelen verzond onder omslag of in pakjes die werden aangegeven als zonder waarde. Daardoor leed de fiskus in Argentina zwaar. Het gedurig afsturen dier pakjes maakte de overheid achterdochtig maar dewijl de wet verbod inhoudt zelfs verdachte pakjes te openen, kwam het douanenbestuur op het gedacht gebruik te maken van de X-stralen, en de Roentgenstralen verrieden dat die waardebooze verzendingen bestonden in gouden uurwerken, kostbare ringen, oorbellen, doekspelden, enz. Heel het boeltje is aangeslagen.

Reuzen van voor den zondvloed

Een professor der Hoogeschool van Warschau, Amalizki, heeft te Petersburg een konferentie gegeven over het geraamte van een reus, dat hij ontdekt heeft in het Noorden van Rusland, behoorende tot het ras der Parecosaurussen, van voor den Zondvloed. Het geraamte is drij meters hoog en dat was de gestalte der inwoners van het Noorden in het voorhistorisch tijdvak. Die gestalte was dus gelijk aan die der viervoetige monsters van den tijd. Het geraamte zal worden geplaatst in het nieuw Museum dat te Petersburg gebouwd wordt.

Het 200jarig jubilé

Op 17 December zijn de feesten tot viering van het tweehonderdjarig jubileum van het koninkrijk Pruisen begonnen met een militaire plechtigheid in het Tuighuis, nadat de vaandels van de lijfwacht van het paleis gehaald en naar het Tuighuis waren gebracht. De Keizer kwam met den kroonprins en den hertog van Connaught te voet van het paleis. In tegenwoordigheid van allerlei vorstelijke personen, officieren enz. hield generaal Bock-Pollach een toespraak, die de Keizer beantwoordde. De muziek speelde het volkslied.

De zwarte Adelaar

Op den middag had de Keizer de stemgerechtigde leden der orde van den Zwarten Adelaar bijeengeroepen om eenige nieuwe leden in de orde op te nemen. Het kapittel werd in de ridderzaal gehouden. Met de gebruikelijke plechtigheid werden in de orde opgenomen de Kroonprins, prins George van Saksen, de erfhertog Frans Ferdinand, prins Rupprecht van Beieren, generaal Planitz en de rijkskanselier van Bülow.

De Keizer, als grootmeester, hing zelf de nieuwe ridders de keting der orde om de schouders, en omhelsde hen. Na de investituur werd een kapittel gehouden.

Een eigenaardig geschenk

Hervoyk Sienkierviez, de schrijver van "Quo Vadis, Domine" (Waar gaat gij heen, Heer!), wiens naam op ieders lippen zweeft, was, den 22 December j.l., het voorwerp eener nationale betoging van wege zijn landgenoten, de Polen.

Hij werd met een kasteel vereerd, dat voortaan "Krzemien" zal genoemd worden. Het is van den zolder tot den kelder gemeubeld. De muren zijn versierd met tafereelen, ontleend aan Sienkierziez's voornaamste werken.

De Poolsche bevolking heeft haar meest beroemden zoon op echt koninklijke wijze gevierd; zijn geschriften bewijzen, dat Polen, ondanks diplomatische knoeierijen en geweldenarijen, nog kunstenaars weet voort te brengen, die den eerbied en de bewondering van heel de beschaafde wereld afdwingen.

Sienkierviecz moge onderworpen van algemeenen aard behandelen, schijnbaar overschillig blijven jegens de kwestie, welke tal zijner medeburgers bezighoudt, namelijk de heroprichting van het destijds zoo welig bloeiende koninkrijk Polen, al zijne boeken ademen niettemin vaderlandsliefde, kweeken onafhankelijkheid!

De Polen waardegren en beminnen in hem de niet alleen een kunstenaar, die schittert als een ster van eerste grootte, maar tevens den

OORLOG

Transvaal en Engeland

De uiterste middelen van Kitchener

De Boeren worden gefusiljeerd en gedwongen hun eigen graf te graven. — Een gerucht over de ontsnapping der krijgsgevangenen op Ceylon. — Tijdingen van Kitchener.

Mobilisatie van gepensioneerden der marine en der marinesoldaten

De Engelsche dagbladen bevatten onderstaand bericht:

Er wordt te Portsmouth gezegd, dat de Admiraliteit heeft voorgesteld om de reserve der gepensioneerde marienen en de marinesoldaten onder de wapens te roepen.

Het gezegde wordt bevestigd door den voorzitter der vereeniging van gepensioneerden der marine, die nagenoeg met zekerheid zou kunnen zeggen, dat dit oproepen in den loop van het jaar zal plaats hebben.

Buiten de reserve zou de Admiraliteit ook nog al de gepensioneerden kunnen oproepen tot den ouderdom van 55 jaar, ja, zelfs zou het kunnen dat nog ouderen van dagen zullen worden binnen geroepen voor de kustwacht.

Eenigen dezer laatsten zijn daarover reeds gepolst.

Waarom tot dien maatregel besloten is, wordt niet gezegd; maar het schijnt dat Engeland beducht is voor een aanval op zijn kusten.

Of zou het wezen om de gepensioneerde van den zeedienst te gebruiken voor garnizoensoldaten, om de dertig of veertig duizend soldaten die in Engeland nog voor zijn gebleven naar Kitchener te sturen in Zuid Afrika?

En daarna?

Altijd maar versterking

Het gaat maar slecht met de werving voor het politiekorps, bevelhebber Baden-Powell, want na maanden inschrijving, zijn er op de 10,000 man die Lord Kitchener er van verwacht, REEDS DUIZEND GEVONDEN!

Om nu toch maar versterkingstroepen bijeen te brengen is er besloten tot zelfs in Rhodesië een bataljon Engelsche vrijwilligers te lichten!

Wat betreft 10,000 soldaten in Indië wier diensttijd vertreken is, voorzeker zouden die wel als vrijwilligers naar Zuid Afrika willen gaan; maar er zijn in Engeland geen troepen meer om hen te vervangen.

Het uiterste middel van Kitchener

Ofschoon we er nog niets van weten en dus enkel de veronderstelling op geruchten gegrond is, schijnt er toch veel voor te pleiten dat Lord Kitchener, na zijn laatste pogingen om de Boeren met schijnschoone beloften over te halen tot het neerleggen der wapens, HULP HEEFT GEZOCHT IN ZIJN UITERSTE MIDDELEN!

Na de uitmoording der Mahdisten in Soedan werd Sirdar Kitchener in het Engelsch Lagerhuis lof toegezwaaid omdat hij zoo weinig krijgsgevangenen had gemaakt en kreeg hij tot belooning voor de uitmoording der Mahdisten 30,000 pond sterling of drij kwaart miljoen frank.

Wie weet wat hem de uitmoording der Boeren zou opleveren IN ROEM EN PONDEN?

Geen kwartier meer!

Verzekeren kunnen we 't niet, maar vragen wel. Waar bleven de laatste krijgsgevangenen der Boeren of waar zijn ze?

En de Engelsche krijgsgevangenen? Worden die nog teruggezonden nadat ze van hun wapens ontlast zijn... en hun laarzen uitgetrokken, zooals een Engelsch korrespondent weet te vertellen?

Te oordeelen uit hetgeen de "Morning Leader" meedeelt uit een brief van een Engelsch soldaat in Transvaal, WAARUIT BESLIST SCHIJNT TE BLIJKEN dat generaal Kitchener het heeft gegeven om aan de BOEREN GEEN KWARTIER MEER TE GEVEN!

VEN! Is het uiterste middel van Kitchener in werking gebracht.

Vijf Boeren gefusiljeerd

De "Wolverhampton Express and Star" bevat overigens een brief van John Harris, soldaat van het Royal Welch Regiment, waarin hij bevestigt dat, op bevel om geen krijgsgevangenen meer te maken, zijn makkers en hij

VIJF GEVANGEN BOEREN MOESTEN FUSILJEEREN

die vooraf gedwongen werden

HUN EIGEN GRAF TE GRAVEN!!

Het telegram van Kitchener

In dato 16 Januari heeft Lord Kitchener uit Pretoria aan het "War Office" doen te weten:

"Gisteren is een kommando Boeren, sterk 3000 man, Aberdeen binnengedrongen om er de magazijnen te plunderen. Korts na 4 uren verschenen honderd Engelsche soldaten en eenige ruiters waarop de Boeren aftrokken!" (Vreeselijke Boeren waarvan er tien gaan loopen voor een Engelschman!!)

Aberdeen nu ligt in het Oosten der Kaapkolonie, ten Zuid-Oosten van Beaufort-West en Zuid-West van Graaff Reinet, een weinig meer dan 200 kilometers Noord van Port Elisabeth.

Barberton, ten Zuiden van Machadodorp en Belfast." En gevolgentlijk ten Noorden van Ermelo en Standerton.

Eindelijk bericht Lord Kitchener dat de mobile kolom van kolonel Colville, een gevecht heeft geleverd bij Ventendersbroek (een plaats die op geen kaart te vinden is.)

De Boeren werden met zwaar verlies achteruit gedreven!

De partikuliere telegrammen laten wij hierachter volgen.

Uit de Kaapkolonie

Een telegram uit Matjesfontein, van 16 Januari zegt: Ongeveer honderd Boeren zijn Sutherland binnengerukt, hebben de telegraaflijn doorgesneden en de winkels geplunderd. De verbinding met de stad is verbroken, maar het kommando trekt blijkbaar terug in Noordelijke richting.

De "Daily Mail" verneemt uit Kaapstad, van 16 Januari, dat de Boeren dien dag Aberdeen, 64 kilometers ten Zuiden van Graaff Reinet, zijn binnengetrokken.

Naar de "Daily Mail" uit Kaapstad verneemt, zegt men dat de Westelijke Boerenmacht oprukt naar de Bergrivier, in het distrikt Malmesbury.

"Laifan" meldt uit Kaapstad dat de Engelschen opnieuw een groot kanon op den Tafelberg hebben geplaatst.

Een schipbreuk

Het Engelsch oorlogschip "Sybille" heeft in de Lambertsbaai schipbreuk geleden. De bemanning is gered.

De "Sybille" is een kruiser van 2e klas, metende 3400 ton, en in 1890 gebouwd. Het schip droeg acht kanonnen. Een gedeelte van dit geschut was in de Lambertsbaai aan wal gezet om daar een stelling in staat van verdediging te brengen tegen de Boeren die van Clanwilliam oprukken.

De Admiraliteit heeft bericht ontvangen dat de "Sybille", die mariniers aan land zette, aan den grond geraakt is bij Steenbokfontein. Er wordt hulp gezonden. Het ambtelijk telegram spreekt niet van schipbreuk.

Het kommando Beyers

Uit Pretoria wordt aan de "Standard" gemeld dat het kommando van Beyers Noord-Oostwaarts van den spoorweg Pretoria-Elandsfontein oprukt. Een belangrijke strijdmacht van de Boeren wordt bijeengetrokken in de distrikten Bethal en Ermelo.

Kitchener's vredelievende pogingen blijven vooralsnog zonder uitwerking; Viljoen noemt Kitchener's aanbod beleedigend, en weinigen gelooven dat er iets van te verwachten is.

Voor twee ledige kassen

De korrespondent van de "Standard" te Kaapstad seint dat de kas van de kolonie ledig is; het Kaapsch Parlement komt tegen het laatst van April bijeen om buitengewone middelen toe te staan.

De redaktie van de "Daily Mail" zegt dat er veel ontevredenheid heerscht onder de uit Afrika teruggekeerde troepen, militie en vrijwilligers, wegens de vertraging in het uitbetalen der achterstallige soldij, ondanks herhaalde aanvraag; de toegezegde gratificatiën worden ook nog niet betaald.

Boeren met den dood bedreigd

PRETORIA, 16 Januari. — Hier is afgekondigd dat het voortaan aan de Burgers verboden is khaki te dragen. Elke overtreding zal streng gestraft worden, omdat de Boeren meermalen khakikleur gebruiken om inlichtingen te verkrijgen of voorposten te bedriegen.

De Boeren op vlucht

JOHANNESBURG, 16 Januari. — Over het gevecht bij Zuur- en Kaalfontein, luiden de laatste berichten, dat de Boeren zoo in overhaasting gevlucht zijn dat ze alles achterlieten wat hen in die vlucht kon belemmeren. Dit gebeurde zoodra de Engelschen versterking hadden gekregen. De Boeren verloren teen wel 60 man!!

Getalsterkte der Engelschen

LONDEN, 17 Januari. — Uit een openbaar gemaakte lijst, uitgaande van het "War Office" blijkt: dat de Engelsche troepen die nu in Zuid Afrika dienst doen, bestaan uit 18 regimenten regelmatige ruiterij, 6 bataljons der lijfwacht en 108 bataljons voetvolk, ongerekend de Yeomanry en de verschillende korpsen regelmatige en onregelmatige troepen die in 't land zijn aangeworven.

Krist De Wet

JOHANNESBURG, 16 Januari. — Hier wordt bevestigd dat Krist De Wet de Vaal over is en zijn vereeniging met de overige kommandos heeft bewerkt.

Russische officieren voor de Boeren

LONDEN, 17 Januari. — De "Daily Express" verneemt uit Petersburg van 16 Januari dat meerdere Russische officieren te Odessa op vertrekken staan om dienst te gaan nemen bij de Boeren in Transvaal.

Uit den Vreemde

Zeeramp. — 25 slachtoffers

PARIJS. — Uit Port Louis, hoofdstad van het eiland Mauricius, wordt aan Lloyd's getelegrafieerd dat met de Fransche stoomboot "Madagascar" het bericht is aangebracht van het stranden der Engelsche stoomboot "Katar" aan het eiland Réunion. Onder de 25 opvarenden die hierbij omkwamen, behoort de bevelhebber van het schip.

Niet ver van Cadix is de Italiaansche stoomboot "Sincizia" gestrand op 3 kilometers van Canil. Gelukkig kon de manschap in verbinding komen met de kust, zoodat zij enkel op de lage tij te wachten had om aan wal te stappen. De "Sincizia" hoorde thuis te

Het Mollenwerk

De Mechelsche klerikalen hebben ACHT nieuwe scholen van onverdraagzaamheid aangenomen. Voor de andere, wier kontrakt met de stad nog niet ten einde was werd het fonkelnieuw gemaakt, voor een nieuw maximum van tien jaar; een middeltje waarschijnlijk, om de alstoen toegekende subsidie te verhoogen.

Om het even. Wij stellen vast dat de klerikalen HUN onderwijs, 't is te zeggen het onderwijs dat slechts goed is voor de kinderen van fanatieke dweepers, met de centen van Jan en Alleman met de centen van liberalen en socialisten, van protestanten, israëlieten en vrijdenkers doen betalen.

Vroeger sloegen de klerikalen, als hun scholen ter sprake kwamen steeds een hoogen toon aan, en spraken triomfantelijk van: HUNNE scholen en HUN onderwijs. En dat recht hadden ze, vermits zij die zelf betaalden. Maar sedert is de wind gekeerd. Overal waar zij, door de gratie der politiek en der geestelijkheid er in gelukt zijn de sleutels der gemeentekas te bemachtigen, is hun allereerste bekommernis geweest HUN onderwijs uit die gemeentekas te bekostigen, en HUN scholen op den rug te schuiven der belastingschuldigen, zonder zich te bekommeren in welken graad deze met Satan of de andere duivels waren verwant.

Wat leert men in de klerikale scholen? Dat liberalen en socialisten, — en kristen demokraten ook al, — rekels zijn, die de samenleving naar het verderf voeren, en dat al degenen die zich niet gewillig schikken naar de bevelen van Rome een soort ketters uitmaken, die het maar best, in een omtrek van vijf voet ten minste, van zijn persoon verwijderd te houden.

Juist, alsof het niet natuurlijk is, dat een Israëliet, een protestant, een Mahdist, een Boudhist, een Nieuwlichter, enz. met zooveel overtuiging aan den godsdienst zijner vaderen houdt als een fanatieke Roomsche.

Maar dat recht eischen de fanatieke klerikalen voor hen alleen en betwisten het aan anderen.

De scholen waar 't verstand der kinderen met dergelijke onverdraagzaamheid, fanatism en vervolgingszucht wordt doorkneed zijn STRIJDSCHOLEN, waartegenover de gemeentescholen als tempels van vrede, eendracht en broederlijkheid uitblinken; omdat er kinderen van alle gezindheden en alle geloofsbelijdenissen elkanders werk en vreugd deelen, in vrede en minzaamheid.

En daarom is ook het eenig rechtvaardige, dat alleen die scholen, welke voor alle kinderen toegankelijk zijn, met het geld van eenieder worden betaald.

Wat zien wij nu gebeuren?

Overal waar de klerikalen de macht hebben, worden strijdscholen uit de gemeentekas betaald, en staat de burgerlijke overheid aldus haar recht af zich met de inrichting of het toezicht

Door onderduimsche werking, door linksche toeren, zal men trachten de gemeentescholen meer en meer te ontvolken, omdat zulks het middel is, meer strijdscholen te openen en zoo zal eindelijk heel het lager onderwijs in handen der geestelijkheid worden gespeeld, en worden de onderwijzers, meer dan zij net ooit geweest zijn, de nederige dienaars, de gedweeë uitvoerders der bevelen van mijnheer den onderpastoor.

En wij spreken van verplicht wetenschappelijk onderwijs!

Zie, rechtuit gesproken, telkens ik die woorden hoor, kan ik een glimlach niet bedwingen, en denk ik aan de Fransche fabel: "La laitière et le pot au lait". Wij zwemmen in theorie als het noodig zijn zou, ons bezig te houden met de werkelijkheid.

Kunnen wij ooit den dag beleven, waarop een anti-klerikaal ministerie 't roer van 't Staatsschip in handen neemt, dan vindt dit nooit het personeel waarop het betrouwen en bouwen mag om een rationeele schoolinrichting daar te stellen. Daarvoor zorgen de klerikalen sedert het vierde eener eeuw. En kunnen zij ooit de hand op de onderwijsinrichting der groote steden leggen, dan zullen ze eerst voor goed hun gang gaan.

Dat is het oogenblik, welk de klerikalen verbeidc

aan het Hof des Konings. Z. M. draagt hem eene groote achting toe: hij is om zoo te zeggen een man van vertrouwen van koning Leopold. Deze laatste heeft hem, inderdaad, reeds met twee buitenlandsche zendingen gelast, welke graaf d'Ursel met de meeste voldoening volbracht heeft. Ook staat hij bekend als een fijn en geleerd diplomaat.

Hij is gevolmachtigd minister en is 6 tot 7 jaar gouverneur van Henegouw geweest.

Graaf d'Ursel bewoont een groot en allerprachtigst kasteel te Oostkamp, gemeente gelegen op een uur van Brugge en waar hij zeer volksgezind is. Dank aan zijne liefdadigheid mag men zeggen dat er op deze gemeente geene armen zijn. Katholiek en kristen is hij bovenal en hij laat geene gelegenheid voorbijgaan om het te toonen. Is er, bijvoorbeeld, eene parochiale processie, men ziet graaf d'Ursel, met de flambeeuw in de hand, nevens den nederigsten boerenmensch stappen."

Voor een blad, dat altijd zoodanig op zijn Vlaamschgezindheid te paard zit en zelfs daarin méér dan eens zijn konfraters de les wil spellen, vinden wij dat het "Handelsblad" tamelijk licht heenstapt over de onbekendheid van den heer d'Ursel met de Nederlandsche taal.

"Men vraagt zich af of hij in deze omstandigheid de hooge bediening van goeverneur zal kunnen waarnemen?..."!!

Men hoeft zich dat in 't geheel niet af te vragen. Als de heer d'Ursel onze taal niet machtig is, dan is hij, als goeverneur eener Vlaamsche provintie, totaal onmogelijk, hij mag dan zoo geleerd en bekwaam zijn als hij wil. Dat is toch zoo klaar als de dag. En wij kunnen het niet anders toeschrijven dan aan... de flambeeuw welke de heer d'Ursel in de processie van zijn dorp draagt, dat het zoo Vlaamschgezind "Handelsblad" zulks al niet van den eersten

Zondag 20 Januari 1901. — Achtbladzijden. — 3 centiemen — 4de Jaargang Nr 1074

De Nieuwe Gazet

AANKONDIGINGEN:
Dagelijkse per kleine regel, fr. 0,30
Financiele annoncen..... » 0,50
Reklaam onder Stadsnieuws, den regel..... » 1,00
Stadnieuws, den regel..... » 2,00
Begrafenisbericht..... » 5,00

Abonnementen worden aangenomen in onze Bureelen: OUDE BEURS, 35, Antwerpen, en op alle Postkantoren

ALLE BRIEVEN, ANNONCEN & MEDEDEELINGEN TE ZENDEN AAN HET BESTUUR

TELEFOON 853

INSCHRIJVINGEN.
Een jaar, 24 fr.; 6 maanden, 12 fr.; 3 maanden, 6 fr.
De annoncen buiten de provincie Antwerpen, worden uitsluitend aangenomen door den hr De Cauwer, Oude Beurs, 35, Antwerpen, en door den Office de Publicité, J. Lenaers & Co Brussel.

EEN ATTILA

De laatste berichten uit Zuid-Afrika hebben langzamerhand allen twijfel opgeheven of de ware beteekenis van Lord Roberts' terugkeer naar Europa: Engeland heeft feitelijk den oorlog tegen de Boeren opgegeven. John Bull is er volkomen van overtuigd geraakt dat hij nooit Transvaal en den Vrijstaat bemachtigen zal, zoolang hij eenig begrip van beschaafd krijgsgebruik en internationale overeenkomst in acht neemt en wil thans overgaan tot het alleruiterste middel: De Zuid-Afrikaansche bevolking uitroeien als schadelijk ongedierte.

De oude Bobs, die zich reeds met een voet in het graf gevoelt, heeft het onnoodig geoordeeld, zijn laatste dagen nog erger te bevlekken, dan hij dat nu al heeft gedaan. Hij stelt zich tevreden met den eeretitel van brandstichter en laat dien van moordenaar over aan zijn vriend den Sirdar Kitchener.

Die korel, welke in koelen bloede veertig duizend Soedaneezen liet ombrengen en dezer lijken voor 30,000 pond sterling, of drij kwaart milioen frank, aan zijn gouvernement verkochtjis natuurlijk juist de geschikte persoon om dat uitdelgingswerk op zich te nemen.

Ea, waarlijk, hij laat er geen gras over groeien!

Dezen keer staat hij echter niet tegenover slechts of in 't gebeel niet gewapende stammen en moet hij wel naar nieuwe middelen op zoek. Met list is hij begonnen. Hij heeft eenige Boerenverraders met geboren Engelschen en Afrikaansche uitlanders tot een soort van vredeskomiteit vereenigd en alle mogelijke gunsten en toegevingen gedoold aan diegenen welke zich aan Engeland willen onderwerpen.

Nu echter dat fameus komiteit op algemeene spot en verachting wordt onthaald en de schoone beloften bij de Boeren eer nog hardnekkiger verzet doen ontstaan, nu werpt hij geheel het masker af en toont zich zooals hij werkelijk is: Een gemeene moordenaar in groot, een barbaar, een onmensch, een laffe schurk; de waardige opvolger van Nero en Attila.

Wat reeds bevolen werd bij de achtervolging van De Wet, is thans voor heel het Engelsche leger in Zuid-Afrika tot regel geworden: Er mogen geen krijgsgevangenen meer worden gemaakt!

Om het laatste gevoel van medelijden uit te dooven bij zijn soldaten, heeft Lord Kitchener hun duidelijk te verstaan gegeven, dat hij nog slechts voor eenige dagen rantsoen heeft en zij dus hun mondkost zullen moeten deelen indien zij Boeren gevangen nemen!

Wie voelt geen huivering van afgrijzen, wanneer hij, in brieven van Engelsche officieren en soldaten te lezen krijgt, hoe thans op de arme Boeren een echte klopjacht gehouden en ongenadig gehakt en geschoten wordt op de ongelukkigen die omsingeld geraken.

"Wij maken geen gevangenen meer. Er waren nog een paar gewonde Boeren over... Wij lieten ze door den molen gaan... Ze werden gedood." Zoo schrijft de soldaat John Harris in een brief dien een Engelsch blad, de "Wolverhampton Express and Star" openbaar maakt. En in hetzelfde schrijven verklaart die man, dat hij vijf gevangen Boeren heeft helpen fusilleeren, die hun eigen graf hadden moeten graven.

In een brief aan den heer Stead, den bekenden Engelschen Boerenvriend, verklaart een krijgsoverste die aan de jacht op De Wet deelgenomen heeft, dat hij van Lord Kitchener persoonlijk bevel ontving, om geen enkelen gevangene te maken en zelfs niet de minste aandacht te geven op de witte vlag!

Eenige jingobladen vinden dat zulks nu toch wat al te erg over zijn hout gaat en beginnen voor de handelwijs van Kitchener heel wat minder geestdrift aan den dag te leggen.

Andere echter, zooals de "Pall-Mall-Gazette" schamen zich niet, om die moorderij nog openlijk goed te keuren en aan te moedigen!

En dan durven de Engelschen nog reklameeren wanneer De Wet de verraders, die in zijn kamp dringen, doet opknoopen of afranselen! Houdt dat volk nu waarlijk heel de wereld voor den gek?

Als het voorbeeld van den beul Kitchener nog ergens navolging vinden moet, hopen we maar alleen dat het bij de Boeren mogo zijn.

Oog om oog, tand om tand. De Boeren worden aangerand en beschikken dus over het meest uitgebreid "recht van zelfverdediging".

Tegen struikroovers en wilde beesten vecht ge niet.

Rip.

Van alles wat

Nijverheidskrisis

Uit Charleroi wordt gemeld dat weer verscheiden metaalfabrieken vermindering van loon of volledige stillegging aangekondigd hebben. De pletterijen van Monceau Saint-Fiacre volgen het voorbeeld van de werkhuizen Goffau en hebben aangeplakt dat te rekenen van 1 Februari men niet meer werken zal. Op gemelden datum ook zullen in de fabrieken van l'Alliance verscheiden ovens uitgedoofd werden. Iconavermindering worden aangekondigd in de fabrieken Bonehill, in de bottenfabriek Maurice en in de "Centre de Gilly"; ook spreekt men van een puddeleroven uit te doeven te Montigny-aan-Samber.

Koninklijke Harmoniemaatschappij

Het bestuur der Harmonie brengt haar leden ter kennis dat, ten gevolge van het feest op 23 December prins en prinses Albert aangeboden, de prins het eerevoorzitterschap der maatschappij aanvaard heeft.

Maandag 21 dezer, om 8 uren, zal in de groote zaal van het winterlokaal een voorstelling plaats hebben van "Mignon", opéracomique in 3 bedrijven, door de artisten van den Koninklijken Schouwburg.

De Belgen in China

De heer Buekerts, die door den koning gelast was met een handelsexpeditie in China, is tot het besluit gekomen dat het belang dier streek als uitweg voor onze handelsprodukten, tel overdreven werdt. De Belgen zullen er enkel eenige artikels van groot verbruik aan den man kunnen brengen.

De opslag der steenkolen

De verhooging van den prijs der steenkolen heeft aan de stad Brussel, voor het jaar 1900 alleen, de fraaie som gerost van een miljoen twee honderd duizend frank.

Antwerpsche Weezenkring.

maatschappij van liefdadigheid en onderlingen bijstand, gevestigd in 't lokaal "Antwerpsch Koffiehuis", Van Straelenstraat, 6.

Ten gelegenheid van haar vijfjarig bestaan, houdigt deze emparrijdige Oud-Weezenvereeniging hare vlag in op Zondag 20 dezer.

Hieraan zullen deelnemen: Het muziekkorps der jongens uit het stedelijk weezenhuis van Antwerpen en eenige afgevaardigden der Oud-Weezenkringen van Aalst, Brugge, Dendermonde, Elsene, Lier, Leuven, Luik, Mechelen en Thienen, allen aangesloten bij den "Algemeenen Weezenbond van België".

Het groot lot van Oostende

In de trekking van 15 November 1900 der leening van 1898 werd het groot lot van honderd duizend frank gewonnen door de stad Oostende zelf.

Koningin Victoria

Gisteren Vrijdag waren de geruchten over Koningin Victoria zeer slecht: Ze was sinds den vorigen dag slecht, zoodat er twee geneesheeren naar Osborne waren ontboden. Het juiste van den toestand werd nog verzwegen, hoewel dat niet lang meer op zich zou laten wachten. Die ongesteldheid moet reeds eenige weken duren, want er werden geen feesten gegeven op Osborne, noch met Kerstmis, noch met Nieuwjaar. Dit werd toegeschreven aan de ziekte harer oudste dochter Keizerin Friedrich, het overlijden van prins Kristiaan van Sleeswijk en het schielijk afsterven harer vriendin en eeredame Lady Churchill; maar ook wel een weinig aan de tijdingen uit Zuid Afrika. Vrees voor erge gevolgen bestond er niet, daarmee besloten de geruchten.

Het eerste gezondheidsbulletijn

Lang hebben we niet hoeven te wachten op amtelijke inlichtingen over den gezondheidstoestand van Koningin Victoria, want nog Vrijdag avond 10 uren werd het eerste gezondheidsbulletijn openbaar gemaakt. Het luidt: In het afgeloopen jaar heeft H. M. haar krachten overwerkt waardoor haar zenuwen zijn geraakt. Om die reden gelooven de geneesheeren aan H. M., voor het oogenblik een volslagen rust en een algemeene onthouding van de bemoeiing met de openbare zaken te moeten voorschrijven.

De titels van prins Hendrik

Door zijn huwelijk met Koningin Wilhelmina van Nederland, zal hertog Hendrik van Mecklemburg-Schwerin, buiten den titel van prins, ook een hoogen post in het leger verkrijgen. Het eerste geval was voorzien, het tweede is zoo goed als zeker, volgens er algemeen bevestigd wordt.

Het 200e verjaringsfeest

Het feesten gaat zijn gang in Berlijn en die feestelijkheden worden opperbest in de hand gewerkt door een uitgezocht, prachtig winterweer. Heel de stad is in feesttooi, de bevolking in kermistijd, de kinderen vol leven en beweging, de schoolkinderen in vroolijken doen. Beurs, Bankhuizen, rechtbanken, de kantoren van alle openbare diensten zijn gesloten en Oud Berlijn, tusschen het kasteel en de Brandeburgpoort, onbegaanbaar, zoo dicht is er de menigte om de hofrijtuigen met de hooge gasten te zien doorrijden.

Vlinders in den Winter

Door poppen van enkele der fraaiste inheemsche kapellen en van eenige reusachtige vlinders uit Amerika in 't hartje van den winter gedurende een paar weken aan een temperatuur van 25 tot 30 graden Celsius bloot te stellen, heeft men de diertjes in Artis te Amsterdam verschalkt, zoodat zich daar op het oogenblik in het Insecturium kapellen vertoonen, alsof het Juli was. Dagelijks komen prachtige koninginnepages en pauwoogen uit de poppen. Door telkens voor de uitgekomen poppen weer andere in de plaats te leggen, hoopt men deze tentoonstelling van levende vlinders den heelen winter te doen voortduren. Behalve de vlinders zijn er ook rupsen ijverig in de weer. Ze eten bebladerde takjes kaal en groeien als midden in den zomer.

Een miljonnairs huwelijk

Uit Amerika komt het bericht dat alweer een Vanderbilt gaat trouwen. En zooals dat altijd geschiedt, geven de dagbladen om ter meest bijzonderheden over den rijkdom, de pracht en de uitgaven van het jonge paar.

Zoo weet men te vertellen dat de heer Alfred Vanderbilt — want dat is de bruidegom — 200 nieuwe kostumen heeft gekocht, 90 paar schoenen en 17 dozijn krawatten.

De kosten van de bruiloft zullen ongeveer 4 miljoen frank beloopen.

Daar alleen konden reeds 40 huwelijken mee gelukkig gemaakt worden.

Waarom sterft Frankrijk uit

Twee geneeskundigen, verbonden aan het gezondheidsbureel te Nice, hebben een stant opgemaakt van de kinderaerfte in de steden van Frankrijk. Zij tonen daarbij aan dat de meeste sterfte voorkomt in de fabrieks- mijnen havensteden, en dat zij samengaat met het grootste jenevergebruik. Verder getoogen zij dat meer dan 75% der kinderen in het leven konden blijven en alleen door zorgeloosheid, onwetendheid, misbruik van sterken drank en andere geenszins onvermijdelijke misstanden worden weggesleept. In 6 jaren heeft Frankrijk door deze redenen 220,000 kinderen verloren, en daardoor ook neemt de bevolking zoo weinig toe.

Officieren in burgerkleeding

De Duitsche Keizer moet zich in de laatste dagen sterk hebben uitgelaten tegen het dragen van burgerkleeding door officieren. Ook 's avonds behooren deofficieren in hun uniform gekleed te blijven, want wanneer zij dat niet doen, komen zij maar al te zeer in verleiding om plaatsen van vermaak te bezoeken, waar zij "nicht ganz standesgemässe" avonturen kunnen beleven! En tegenover de maatschappelijke voorrechten van dien officerstand staan ook maatschappelijke verplichtingen.

De Keizer moet zelfs gezegd hebben: "Als den heeren de jas niet bevalt, dien ik hun te dragen geef, dan moeten zij dien maar uittrekken, doch dan voor goed; daar heb ik niets tegen. Zoo lang zij hem echter behouden, dan moeten zij hem steeds dragen".

Turksche genade

Uit Turkije wordt bericht, dat twee hoogeplaatste Turken, die naar Parijs gevlucht waren, voor eenigen tijd uitgenoodigd waren naar Turkije terug te keeren, waar de Sultan hen in hun eer zou herstellen. De Turksche gezant te Parijs wendde zich zijn invloed aan en ten laatste, vertrokken de beide Turken op het eerewoord van den gezant, dat hun geen haar gekrenkt zou worden, naar Konstantinopel. Sedert heeft men nooit weer iets van hen vernomen, en men vraagt zich nieuwsgierigen af of men hen in zakken genaaid en in den Bosphorus heeft geworpen, of den traditioneele koffie heeft laten drinken, of hen hetzelfde lot heeft doen ondergaan als den eigen broer van den Sultan?

Feestmaal Ceulemans

Gister avond werd den heer Felix Ceulemans door zijn politieke vrienden een banket aangeboden in het "Hôtel de Londres", ter gelegenheid van de vijf-en-twintigste verjaring zijner aanstelling als gemeenteraadslid der stad Antwerpen. Op de fraaie uitschaakaart lezen wij deze welverdiende hulde: "Een kwaart eeuw toewijding aan de openbare zaak".

Tusschen de aanwezigen bemerkten wij de heeren leden van het Kollege, de liberale gemeenteraadsleden en oud-leden, de voorzitters der vier politieke korpsen, verscheiden leden van den provintialen raad, de generaal Willaert, de heeren L. Strauss, Boelens, Joors, kunstschilder, Thibaut, de vertegenwoordigers der liberale pers, enz.

Om acht uren werd de jubilaris binnengeleid door de heeren Jan Van Rijswijck en Delvaux, begroet door een geestdriftig applaus. Onmiddellijk begon de disch, die uitstekend bereid was en de meeste opgewekheid heerschte den heelen avond.

Er werden verscheiden palmen, bloemtuilen en telegrammen van gelukwensching aangebracht, zoodanig dat op zeker oogenblik de gansche dischtafel als in een bloemenhof veranderd was.

Aan het nagerecht nam de heer burgemeester het woord. Hij bracht een welgemeende hulde aan den heer Felix Ceulemans die tijdens zulke lange rocks van jaren, door zijn schranderheid en zijn gezond oordeel, de uitstekendste diensten aan zijn moederstad bewees. De jubilaris was een van de verdienstelijke medewerkers van Leopold de Wael, die de Scheldestad voorde tot den hoogen trap van welvaart die zij thans bereikt heeft. Dikwijls werd hem een plaats in het kollege aangeboden, maar de zoo bevoegde als zedige mandataris verkoos steeds als eenvoudig raadslid zijn beste krachten en zijn talent aan de openbare zaak toe te wijden. Hij is het geëerd hoofd van een onzer stevigste en bestbefaamde Antwerpsche handelshuizen en verpersoonlijkt, om zoo te zeggen, die werkzame en nuttige Vlaamsche burgerij, waaraan wij allen ontsproten zijn. De gevierde spreker eindigde met een heildronk te brengen aan den nog zoo kloeken vriend en hem een lang leven te wenschen.

Die heildronk werd langdurig toegejuicht.

Vervolgens spraken de heeren Delvaux, Van Kuyck en Van Doosselaere om op hunne beurt, namens de vrijzinnige gedeelten, dank en hulde te brengen aan den gefeesten medestrijder.

De heer Ceulemans bedankte in welgepaste woorden en zegde gelukkig te zijn om al die blijken van achting en genegenheid. De voorspoed van Antwerpen en den voortuitgang der liberale beginselen zullen immer zijn ideaal en zijn streven blijven.

Een prachtig geschilderd portret, werk van onzen bekwamen artist, den heer Joors, werd den heer Ceulemans aangeboden. Iedereen sprak met bewondering over dit welgelukt kunststuk.

In den loop van den avond bracht onze wakkere "Liberale Fanfaren Grétry" een serenade en een pulken bloemtuil.

Het feest eindigde laat in den avond in de meeste opgewektheid.

Belangrijk nieuws uit Kongoland

Ontsnapping van Moray. — Nieuwe vervolgingen tegen agenten te Boma. — Nieuws van Lado. — Het vonnis in het proces der smokkelarijen

Vrijdag namiddag toen we reeds ter pers lagen, legde de stoomboot "Anversville" in onze haven aan. Het was toen half drij.

Door de passagiers werd de tijding gebracht der ontvluchting van Moray, die, evenals Joosten er in gelukt is uit Boma te ontsnappen, op 23 December, waarna hij op een Duitsche stoomboot scheep ging.

Ook zou het aan Mathys gelukt zijn, op den 31 December het hazenpad te kiezen, ten minste is er een der passagiers die zulks verzekert, hoewel de andere passagiers zulks ontkennen. Ze zeggen, dat, na de ontsnapping van Moray, de twee andere veroordeelden, dus Mathys en Lacroix, in cellen opgesloten werden.

Allebei moeten ze, op 22 Januari, voor het Beroopshof verschijnen, waarbij ze, zoo het schijnt, zullen verdedigd worden door een advokaat uit Brussel.

Nog andere agenten zullen voor de rechtbank worden gebracht, wegens mishandeling van negers. Dufrane, die beschuldigd is twee negers te hebben doodgeslagen, omdat ze volgens zijn beweren hem hadden willen vergiftigen, heeft reeds in de eerste dagen van Januari moeten voor zijn rechters staan.

De dood van den heer Lemmens wordt bevestigd. Hij zou in Oktober laatst vermoord zijn, door een neger welke door hem slecht zou behandeld geweest zijn.

Kommandant Dewulff moet naar de plaats waar de heer Lemmens gedood werd, vertrokken zijn met een expedietiekorps.

Het proces der smokkelarij van knoetsjoek bedreven aan boord der "Anversville", tegen de beschuldigden De Vooght en den Dauw, is op 17 December geeindigd. Ze zijn veroordeeld elk tot een jaar gevangenis en 1000 fr. boete; maar hun beroep tegen die veroordeeling moest op 3 Januari worden behandeld.

De tijdingen van Lado

Met de "Anversville" kwam onder ander terug adjudant Sporre, die door een kogel aan de kin gewond werd, bij den oproer der inboorlingen van Aba, gedeelte van het gebied van Lado.

Bij zijn terugkeeren naar Boma werd hij aan de Ouelle aangevallen door de Ababoeas, zoodat hij negen dagen lang zich een weg had te banen door de bossehen om aan hun achtervolging te ontsnappen.

Adjudant Sporre zegt dat de heer Chaltin niet over Kairo zal terugkeeren. Hij moest nog meerdere posten inspekteeren.

De post van Kero is overgeplaatst naar Lado; te Kero zelve is een fort gebouwd.

Uit Fransch Kongoland

Een agent die terugkomt uit Fransch Kongoland, vertelde dat het parket van Libreville een zaak onderzocht ten laste van gedeserteerde Batatelas, die met militairen van Senegal aan slag kwamen te Brazzaville.

De twist ontstond over een vrouw. In het gevecht moesten vier Senegaleezen gedood zijn en eenige zwaar gewond. Dezelfde agent verzekert dat er gebrek heerscht te Brazzaville.

OORLOG
Transvaal en Engeland
Een twijfelachtig nieuws
Alles of niets

In hoever de "Matin" van Parijs het juist voor heeft met haar tijding over de verklaring van een lid van het Engelsch gouvernement, dat even als de Boeren zou gezegd hebben: ALLES OF NIETS, wanneer er spraak was van een scheidsgerecht tusschen Engeland en de twee Republieken, zullen we liefst onverlet laten.

De minister blijft er in zijn rol: Engeland moet overwinnen, Transvaal en Oranje Vrijstaat worden ingelijfd bij de Engelsche kolonies! Als de Engelsche troepen het karreke zoo ver kruien kunnen. Juist zoo: that is the question, sir.

Of die minister dus gelooft wat hij zegt, is meer dan twijfelachtig; maar de man kan of mag niet bekennen dat de kans heel slecht, door slecht staat voor Engeland.

Om Gods wil, wat wilt ge dat hij anders vertelt aan een reporter, hij kan toch niet bekennen dat zijn zetel op gebroken pikkels hangt!

Hoe staan de zaken in de Kaapkolonie?

De juiste toestand

Kommandant Hertzog en met hem eenige andere Boerenkommandanten, waarvan de namen niets ter zake doen, zijn de Kaapkolonie niet ingevallen! — Dat betwisten durven zelfs de Engelschen niet!

Hun doel is er teren op kosten der Engelschen en te zorgen dat Lord Kitchener geen treinen aan krijgt met betgeen hij noodig heeft, in eerste plaats mondbehoeften.

Dat doel is bijna ten volle bereikt. Neerlagen of tegenspoed hebben die kommando's nog niet ondervonden, integendeel; maar met mannen als een Hertzog en anderen was dat te verwachten.

Een tweede klepper, een kerel onder hen, is Kreutziger, een Vrijstater van Duitschen oorsprong, die oftschoon slechts 28 jaar oud, nu reeds een schrik is voor de Engelschen in de Kaapkolonie, door zijn vermetelheid, gepaard met een onbetwistbare bekwaamheid.

Ziehier overigens den plaatselijken toestand zooals hij ons door de Engelsche pers wordt bekend gemaakt:

De Boeren in de Kaapkolonie

De Westelijke invallers maken geen voortgang. Verspreide afdeelingen trekken terug en voegen zich weer bij het hoofdkommando te Calvinia. De Boeren in het midden der kolonie treden weer levendiger op en rukken op naar Willowmore (gelegen ten Noorden van de Plettenbergbaai).

Den 11 had er een scherp treffen bij Murraysburg plaats, waarbij de Engelsche verliezen een twintigtal beliepen. Slechts weinig opstandelingen voegen zich bij de invallers: 100 alles te zamen.

De Kaapsche regeering heeft gister avond een bericht verspreid, behelzende dat volgens gissing de middelste kolom van de Boeren sedert zij binnen is gevallen, slechts een hoogderdtal volgelingen heeft gekregen. Een kleine afdeeling Boeren die Barkley-Oost heeft trachten te overrompelen, is teruggedreven met verlies van ettelijke gevangenen.

Dun inderdaad!

Louis Botha

Zijn inzicht

"Central News" bericht dat Louis Botha te Carolina beschikt over 8000 Boeren waarmee hij een nieuwen inval in Natal zou willen doen.

Heel mogelijk, want de kommandanten De la Rey, Beyers en anderen houden Lord Kitchener vast in het Westen, terwijl Ben Viljoen en Krist Botha het loven zuur maken aan de Engelschen tusschen Standerton en Komatipoort.

Moest het dus Louis Botha in den zin komen om Natal in te vallen zou hem dat weinig moeite kosten, want we weten dat Lukas Meyer reeds daar van zich heeft laten hooren.

Meyer uit Zoeloeland en Louis Botha uit Transvaal zouden de kans schoon maken om opnieuw de hand te leggen op den overtocht der Toegela.

En te gemakkelijker zou dat wezen indien Krist De Wet de Vaal over was om Louis Botha langs de Van Reenen's-pas te steunen.

Waar is De Wet?

Het bericht van Kitchener hetwelk bevestigt dat Louis Botha een sterk kommando samentrekt te Coralina, maakt het niet onwaarschijnlijk dat het kommando van Krist De Wet daarbij behoort, want het is duidelijk dat de Engelschen WEER EENS NIET WETEN waar die kerel te zoeken is.

Verder geeft de inlichting van Kitchener, betreffende het oprukken van het kommando Beyers in Noord-Oostelijke richting te verstaan dat de Engelsche bevelhebber ditmaal juist ingelicht is.

Eindelijk is er een depeche uit Durban die zegt dat De Wet de Vaal is overgetrokken, tusschen Vereeniging en Villiersdorp, vermoedelijk langs Groblers of Zanddrift, in de richting van Greilingstad en Bethal, in welk geval hij den spoorweg naar Natal over moet, die IN PASSANT wel zal vernield worden.

En de Boeren, voegt dit telegram er bij, tellen nu ten Oosten van Pretoria ruim 7000 man, met 20 kanons. Hun oogmerk is: een algemeenen aanval op den geheelen Witwatersrand.

Boeren menschlievendheid

Engelsche gruwelen

De Boeren hebben hun krijgsgevangenen van Helvitia en anderen, samen 300 man, weer losgelaten. Alleen de officiers blijven gevangen.

Hiertegenover plaatsen de Engelschen-feiten van een uiterste barbaarschheid, waarin ze ook dapper ondersteund worden door de Jingoërs met de "London Standard" aan het hoofd, de "Daily Gazette of Birmingham", het blad van Joe Chamberlain, en de "Pall Mall Gazette" achteraan.

Gisteren deelden we den brief mee van John Harris, die vijf Boeren hielp fusilleeren, nadat de slachtoffers gedwongen waren hun eigen graf te delven.

Vandaag wijst de "Express and Star" van Wolverhampton op het verhaal van een soldaat die schrijft:

"We maken geen krijgsgevangenen meer. Er bleven eenige gewonde Boeren over. We put them through the mill; allen werden gedood."

Als wij nu hier nog zullen hebben herhaald wat Lord Kitchener voor onderrichting zond aan generaal Knox, zal de maat wel vol zijn, namelijk dit:

"Geen kwartier voor al wie van De Wet's manschappen wordt genomen. Geen kwartier noch voor HEM, noch voor HEN, zelfs die welke de Witte vlag gebruiken zouden!"

Feestmaal Ceulemans

Gister avond werd den heer Felix Ceulemans door zijn politieke vrienden een banket aangeboden in het "Hôtel de Londres", ter gelegenheid van de vijf-en-twintigste verjaring zijner aanstelling als gemeenteraadslid der stad Antwerpen. Op de fraaie dischkaart lezen wij deze welverdiende hulde: "Een kwaart eeuw toewijding aan de openbare zaak".

Tusschen de aanwezigen bemerkten wij de heeren leden van het Kollege, de liberale gemeenteraadsleden en oud-leden, de voorzitters der vier politieke korpsen, verscheiden leden van den provintialen raad, de generaal Willaert, de heeren L. Strauss, Boelens, Joors, kunstschilder, Thibaut, de vertegenwoordigers der liberale pers, enz.

Om acht uren werd de jubilaris binnengeleid door de heeren Jan Van Rijswijck en Delvaux, begroet door een geestdriftig applaus. Onmiddellijk begon de disch, die uitstekend bereid was en de meeste opgewektheid heerschte den heelen avond.

Er werden verscheiden palmen, bloemtuilen en telegrammen van gelukwensching aangebracht, zoodanig dat op zeker oogenblik de gansche dischtafel als in een bloemenhof veranderd was.

Aan het nagerecht nam de heer burgemeester het woord. Hij bracht een welgemeende hulde aan den heer Felix Ceulemans die tijdens zulke lange reeks van jaren, door zijn schranderheid en zijn gezond oordeel, de uitstekendste diensten aan zijn moederstad bewees. De jubilaris was een van de verdienstelijke medewerkers van Leopold de Wael, die de Scheldestad voorde tot den hoogen trap van welvaart die zij thans bereikt heeft. Dikwijls werd hem een plaats in het kollege aangeboden, maar de zoo bevoegde als zedige mandataris verkoos steeds als eenvoudig raadslid zijn beste krachten en zijn talent aan de openbare zaak toe te wijden. Hij is het geëerd hoofd van een onzer stevigste en bestbefaamde Antwerpsche handelshuizen en verpersoonlijkt, om zoo te zeggen, die werkzame en nuttige Vlaamsche burgerij, waaraan wij allen ontsproten zijn. De gevierde spreker eindigde met een heildronk te brengen aan den nog zoo kloeken vriend en hem een lang leven te wenschen.

Die heildronk werd langdurig toegejuicht.

Vervolgens spraken de heeren Delvaux, Van Kuyck en Van Doosselaere om op hunne beurt, namens de vrijzinnige gedachten, dank en hulde te brengen aan den gefeesten medestrijder.

De heer Ceulemans bedankte in welgepaste woorden en zegde gelukkig te zijn om al die blijken van achting en genegenheid. De voorspoed van Antwerpen en den vooruitgang der liberale beginselen zullen immer zijn ideaal en zijn streven blijven.

Een prachtig geschilderd portret, werk van onzen bekwamen artist, den heer Joors, werd den heer Ceulemans aangeboden. Iedereen sprak met bewondering over dit welgelukt kunststuk.

In den loop van den avond bracht onze wakkere "Liberale Fanfaren Grétry" een serenade en een puiken bloemtuil.

Het feest eindigde laat in den avond in de meeste opgewektheid.

Hoofdstuk 2: Ontzuiling en digitalisering van de media

In de loop van de twintigste eeuw maken kranten grote veranderingen mee. Ze worden een echt massamedium, gelezen door vele mensen. Ook evolueren de vorm en de schrijfstijl doorheen de jaren. In de tweede helft van de twintigste eeuw wordt er steeds meer en meer gestreefd naar 'objectieve' media. Maar wat is objectiviteit juist? Bestaat objectiviteit? Denken jullie dat de media objectief zijn?

<u>Stellingenspel: ga je akkoord of niet akkoord met de stelling?</u>

1. Objectiviteit bestaat.

2. Het nieuws op VRT is objectief.

3. Het nieuws op VTM is objectief.

4. Nieuws dat ik op TikTok zie, is objectief.

Naarmate de maatschappij verandert, veranderen de media ook. In de jaren 1950/60 komt er stilaan een einde aan de 'verzuilde' samenleving in België. Er breekt een nieuw tijdperk aan waarin oude maatschappelijke structuren uit elkaar vallen. Die ontzuiling heeft ook een grote impact op de media en op de manier van berichtgeven.

Opnieuw tijd voor bronnenonderzoek: analyseer twee voorpagina's van *De Nieuwe Gazet*: uit 1966 en 1989. Beschrijf de belangrijkste verschillen tussen kranten uit deze periode en de kranten uit hoofdstuk 1. Gebruik onderstaande vragen als leidraad.

1. Welke overeenkomsten merk je met de vorige kranten?

   ……

   ……

   ……

2. Welke verschillen merk je met de vorige kranten qua stijl en vorm?

……

……

……

3. Welke verschillen merk je op qua taal en schrijfstijl?

……

……

……

4. Zijn deze kranten objectiever dan de vorige? Waarom?

……

……

……

5. Welke erfenis van de verzuiling zie je nog steeds in de krant?

……

……

……

13 BLZ SPORT

De Nieuwe Gazet

OCHTEND

Maandag 7 november 1966 • 3 frank • Korte Nieuwstraat 28, Antwerpen Telefoon : nr. 31.07.57 (4 lijnen voor alle diensten) • 68e Jaargang - Nr. 55.135

Fatale autobotsing nabij Zundert

Drie Antwerpenaren gedood en drie zwaar gewond

Nabij Zundert (Ned.) op de rijksweg Breda-Antwerpen, is zondagnamiddag een ernstig autoongeluk gebeurd, waarbij drie Antwerpenaars om het leven zijn gekomen, terwijl drie anderen zwaar gewond werden. De 48-jarige Eduard Vlijmincx, uit Merksem, reed in de richting van Breda, toen hij werd ingehaald door een Nederlandse auto. Deze raakte de Belgische wagen, die daardoor op de linkerrijstrook terechtkwam en frontaal in botsing kwam met een andere Belgische auto, bestuurd door de 66-jarige René E. Roosen, wonende Bredabaan te Brasschaat.

Behalve de h. Vlijmincx kwamen in de eerste auto de 45-jarige Jozef Maes en zijn vrouw Armande Maes-Langied uit de Houthulst straat te Merksem om het leven. De 46-jarige mevr. Vlijmincxx-Maes werd ernstig gewond. De h. Roosen en zijn 53-jarige vrouw Irma Roosen-Brees werden eveneens zwaar gewond. De drie gewonden zijn te Breda in een ziekenhuis opgenomen, waar ook de verdachte bestuurder van de Nederlandse wagen is behandeld. Deze laatste een zekere De Bruyn uit Roosendaal, echter kon later naar huis terugkeren, nadat proces verbaal tegen hem was opgemaakt.

Gezinsdrama te Jurbise

Grijsaard schiet echtgenote neer en pleegt zelfmoord

In een kleine afgelegen hoeve van de Vole Madame, te Jurbise, speelde zich zondag een pijnlijk gezinsdrama af. De 74-jarige Oscar Decrucq bracht zijn vrouw met geweerschoten om het leven en sloeg hierna de hand aan zichzelf.

Op een briefje, dat naast de twee lijken lag, had de man met bevende hand geschreven : « Ik vraag u vergiffenis. Ik ben zenuwziek. Ik kan niet meer. Tot weerzien. Vaarwel.

Marc Decrucq bezocht zoals gewoonlijk op zondagochtend zijn ouders in hun klein maar zeer rieflijk boerderijtje. Toen hij in de keuken aankwam, vond hij het bebloede en levenloze lichaam van zijn moeder, in nachtgewaad. Ontsteld trof hij daarop zijn vader in de schuur aan. De man had zich door verhanging om het leven gebracht.

De zoon kon zich zonder veel moeite de vreselijke tonelen van het gebeuren voor zijn aankomst voorstellen. Het jachtgeweer van zijn vader lag op de keukentafel. Twee hagelregens hadden zijn moeder in volle borst getroffen. Onder haar arm gaf een gevouwen, achteloos neergelegd briefje, beschreven door haar man, een verklaring voor het drama. De bejaarde had zijn vrouw en zichzelf van het leven benomen om te vermijden dat zijn echtgenote eens alleen zou vallen.

Zie bladzijde 5

Noodweer veroorzaakt rampspoedige overstromingen

Meer dan 170 doden in Italië Oostenrijk en Zwitserland

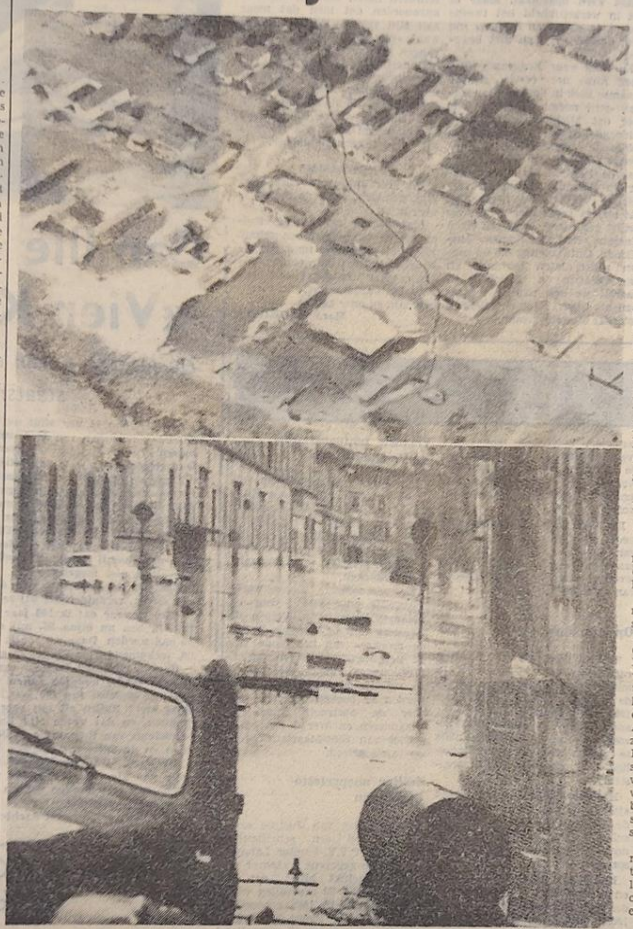

De helft van Italië biedt overal dezelfde troosteloze aanblik. De foto boven toont het dorp Castiglion della Pescaia, waar de huizen bijna tot aan het dak onder water staan. Hetzelfde beeld ziet men in tientallen andere getroffen steden en dorpen. Onder een beeld van de afgezonderde stad Firenze, die overspoeld werd door het water van de Arno.

Ook sneeuwstormen in Amerika

Regen- en sneeuwstormen die over Europa raasden tijdens het weekeinde, hebben een rampgebied achtergelaten, dat zich uitstrekt over Zwitserland, Noord- en Midden Italië en Oostenrijk. Overal traden rivieren buiten hun oevers, hier en daar werden aardschokken waargenomen en op bepaalde plaatsen werden mensen door lawines ingesloten. Het ergste is de ramp voor Italië, waar de streek van Florentië en voornamelijk de stad zelf het zwaarst getroffen werd. Florentië maakt thans de ergste overstroming mee sedert 1270.

Overal vielen doden, maar voor Italië alleen spreekt men reeds van 140 en van tientallen vermisten.

In Italië werken 50.000 personnen mee aan de reddingswerken, die zeer moeilijk en zeer gevaarlijk zijn.

Volledige dorpen moesten ontruimd worden wegens het overstromingsgevaar en in enkele localiteiten was de overstroming de veiligheidsmaatregelen voor. De stad Florentië verloor benevens mensenlevens een ontzettend aantal, soms eeuwenoude kunstschatten. Ook in de Verenigde Staten en langsheen de Atlantische kust van Columbia zette de winter uiterst vroeg in. In Michigan en Kentucky ligt de sneeuw sedert enkele dagen ruim veertig centimeter dik en de voornaamste havens van Columbia liepen tijdens een hevige storm zware schade op door opslaande golven.

Terwijl de rivier de Po dreigt nog groter rampen aan te richten, wordt in Italië de droeve balans opgemaakt van de ergste overstromingen, die het land in eeuwen hebben getroffen.

Volgens de laatste berichten zijn er zeker 130 doden te betreuren en worden in de getroffen gebieden nog tientallen personen vermist.

Honderden personen zijn gewond en tienduizenden dakloos geworden.

In Florentië zakt het water van de rivier de Arno langzaam, en laat een dikke laag modder en puin achter.

Ook in de rivieren die verwoestingen aanrichtten in Grosseto, Arezzo, Siena en andere centraal-Italiaanse steden, zakt het water.

WATER VAN PO STIJGT NOG STEEDS

In de gevaarlijke rivier de Po, die in 1951 bij overstromingen 273 mensenlevens eiste, stijgt het water echter meer dan 2,5 centimeter per uur. Bij de Podelta worden de zeedijker. aangetast door het water van de Adriatische zee en het dorp Porto Tolle, waarvan de inwoners met vele duizenden anderen uit de Povlakte zijn geëvacueerd, is overstroomd door het zeewater.

In vele steden is de water-

Dancing «Fauna» in as gelegd

Twee miljoen schade bij brand te Schilde

Een felle brand vernielde tijdens het weekeinde de bekende dancing «Fauna» te Schilde - strand. Zaterdag omstreeks 2 u. steeg een dichte rook op uit het vertrek waar zich de installatie van de centrale verwarming, die even tevoren was ingeschakeld, bevond. Door de exploitant, de h. Van Rompuy, en zijn personeel werd met ontzetting vastgesteld, dat brand was uitgebroken. Via het Hulpcentrum 900 werd alarm geslagen.

VERSTIKKENDE ROO

De eerste minuten werd in het werk gesteld om het te bedwingen. De uitbater, personeel en toegesnelde b lowbewoners moesten hun gingen echter vlug opgeven verstikkende rook verspr zich in het gebouw. Ied moest wijken. Toen was het laat om iets van de inboed veiligheid te brengen. Daa dancing was opgetrokken uit en lichte materialen breidd brand zich geweldig uit, zo dat korte tijd na het alarm aankomst van de eerste n.alse brandweerploeg, de « na» reeds in een reusac vuurpoel herschapen was brandweerlieden vatten een r en verbeten strijd aan t hc vuur. De zwemkom van S destrand zorgde ervoor dat zes lansen kon gewerkt wor

(Zie vervolg bladzijde

Algemene NATO-verhuis

Ook «Militaire Commissie» naar Brussel?

Verwacht wordt dat ook het moet aangelegd worden om het

SPORT

ANTWERP : TERUG ALLEEN AAN DE KOP

Wilfried Van Moer heeft het hier aan de stok met twee trapvaste spelers van Sporting Charleroi. Op de achtergrond kijkt Karel Beyers toe. (Beeld uit de wedstrijd Antwerp — S.C. Charleroi).

Tijdens deze competitie blijft Antwerp de sportliefhebbers in gunstige zin verrassen Gisteren moest ook Sporting Charleroi aan het meesterschap van de Sinjoren geloven : was de stand bij de rust nog dubbel blank, dan zorgden na de pauze Van de Velde en Van der Wee voor een verdiende 2—0 overwinning van Antwerp. Aangezien de wedstrijd Brugge - F.C. Luik op een gelijkspel eindigde, heeft Antwerp weer alleen de leiding genomen.

Voor Beerschot staan de zaken er minder goed voor, want op Anderlecht gelukten de «Mannekens» er niet in iets te oogsten. Beerschot speelde nochtans een goede wedstrijd, maar ze kwamen uit tegen een Anderlecht, dat in ieder geval moest zegevieren, wilden ze in contact blijven met de leidersploegen. Het was Jan Mulder die op de 28e minuut van de tweede helft het lot der Sinjoren definitief bezegelde, en Anderlecht op 2—0 voorsprong schoot. Deze stand werd meteen de eindutslag. Voor Beerschot blijft steeds hetzelfde probleem: bestaan : wie kan er doelpunten maken ? Hiervoor zou dringend een oplossing moeten gevonden worden, aangezien de «Mannekens» gevaarlijk dicht staan in de buurt van de rode lantaarn.

Bij Berchem wordt het steeds erger, en nu werd het op eigen terrein een zware 0—3 nederlaag tegen Union. Bij de rust was de stand 0—1

Zwemmen : Scaldis wint 1.000 Meter

In het Bad van de Veldstraat heeft Scaldis Zwemclub voor de vervassing gezorgd Dank zij de ultieme wedstrijd, de 4 x 50 m. wisselslag, die zij wonnen vóór de Tsjechische «soldatenploeg» van Dukla Praag, hebben zij beslag gelegd op de eerste plaats van deze dertiende 1000 m. Men notere tevens de zege van S.S.N. Luik bij de dames. Bij de persoonlijke zeges is die van Luc Meyten in de 100 m. crawl heren in een tijd van 56.6 bepaald schitterend te noemen. Ook Herman Verbauwen won de 100 m. rugslag heren. Kortom, door deze Scaldiszege in de dertiende Uitgave van de 1000 m. van Scaldis, kon men Maurice Blitz geen schoner verjaardagsgeschenk aanbieden.

Basket : Fellows wint te Vorst

Het verlies van Racing bij de Brusselse (leés Sinjoorse) Ratten behoort reeds tot de geschiedenis. Merkwaardiger is de puike overwinning van Fellows bij Vorst, terwijl ook de zware cijfers van Giants tegen Union opvallen. Zaziko zonder groot spel klopte verdiend B.C.B., terwijl ook Hermes bij het Gentse Hellas nooit in gevaar was. Zowel Mercurius als Tunnel trokken in derde afdeling aan huis dan nog aan het kortste eindje tegen sterkere tegenstrevers. In bevordering raapte Olympia de puntjes bij Firenze, terwijl ook Okee en Deurne aan de winst bleven. Lyra verloor nipt te Luik, zodat zowel Okee als Olympia een goede beurt maken, en de strijd voor de titel méér open is dan ooit. De Spartacus dames zorgden voor de verrassing door nipt maar verdiend van Aurora Zele te winnen.

∴

Meer en rijk geïllustreerd commentaar over deze en andere sportgebeurtenissen vindt de lezer op onze sportbladzijden.

Gezinsdrama te Jurbise

Grijsaard schiet echtgenote neer

POLITIEK

Voorzitter Gabriëls antwoordt op ontslag Coppieters / **2**

VOETBAL

Vander Linden zaterdag op de Bosuil, maar nu eens tegen Antwerp / **31**

HOEVENEN

Bewoners van Krekelenberg willen dierenhotel Podopiel weg / **11**

FEITEN

Controleur berooft zich van het leven na moordpoging op collega / **5**

CAR-WASH DUPONT
Vaartstraat 303
DEURNE - ☎ 221.61.43
aan ingang luchthaven
Uniek: bestelwagens
tot 2m 70 hoog en 2m 10
breed op aut. band.
Alle dagen van 8 tot 18u.
Zondags isteldienst 9-13u
BETER DAN DE BESTE CAR-WASH
12.8/AB/436009

De Nieuwe Gazet

met de Antwerpse STADSKRANT

☎ 231.96.80

Dagblad nr 192 - 92ste jaargang | ZATERDAG 19 EN ZONDAG 20 AUGUSTUS 1989 | Prijs België: 21 fr.

BRT-sportweekend vanaf begin september in concurentie tegen VTM en NOS

Sport pakt BRT-nieuws in

MARK COENEGRACHT

BRUSSEL — Elke zondag een eerste Sportweekend om 18.45 u. en na het nieuws van 19.30 u. nog een tweede sportblok, plus een heleboel nieuwe jeugdprogramma's en een reeks strategische verschuivingen.

Dat is de kern van het septemberplan van de BRT, om de concurrentie met VTM aan te gaan. De officiële omroep heeft na de erg zware klappen door de andere, jongere zender toegebracht, immers een flitsende tegenaanval opgezet.

Het nieuwe programmapakket moet weliswaar nog goedgekeurd worden door de raad van bestuur van de BRT op maandag 4 september. Maar dit zou slechts een administratieve aangelegenheid zijn. De voorbereidingen zijn immers zo goed als helemaal rond, zo vernamen we vrijdag.

De grootste veranderingen situeren zich tijdens het weekeinde. Wie in september naar «De Collega's» en naar «Van Pool tot Evenaar» wil kijken, moet zaterdag thuis blijven. Gerty Christoffels krijgt de moeilijke job om met haar totaalprogramma «Het Ei van Christoffels» de massa aan zich te binden.

Op zondag gokt de BRT op de sportkijker. Er komt een eerste «Sportweekend» om 18.45 u., waardoor de sportfan zal moeten passen voor het Nederlandse «Studio Sport».

De BRT wil ook meer kinderen aan zich binden. Dinsdag wordt een soort kinderdag met afwisselend het nieuwe magazine «Het Station» en «De sprookjesverteller».

Deze veranderingen zijn nog maar een eerste aanval. Verder in de herfst pakt de BRT uit met nog meer nieuwe programma's. Op zondagnamiddag gaat Jessie De Caluwé de strijd aan met Walter Capiau op VTM, Betty Mellaerts wordt vanaf eind oktober de mooie assistente van goochelwonder Jan Bardi en Jan Van Rompaey pakt uit met een nieuwe mediashow. Volgend jaar in maart komt Bart Peeters wekelijks met zijn «Droomfabriek».

Meer op blz. 35

Initiatiefnemer thermaal station zit in de cel

CHAUDFONTAINE — In het Luikse bronstadje heerst grote onzekerheid over de toekomst van het «subtropisch paradijs» dat de Westduitser Albert Hillman er wou optrekken. De man zit immers sinds donderdag in de Lantingevangenis wegens valsheid in geschrifte en afpersing.

De man wou Chaudfontaine zijn vroegere glans teruggeven door er een thermaal station, of zoals de bevolking het noemde een «subtropisch paradijs» te bouwen. Het thermaal station zou normaal op 20 december 1989 de deuren moeten openen, maar nu liggen de werken praktisch stil en weet men niet wat er te gebeuren staat.

De gerechtelijke diensten hadden Albert Hillman al een geruime tijd in de gaten en hebben hem nu ingerekend.

Meer op blz. 6

Socialisten over Waterverdragen

S.P.-Volksvertegenwoordiger Lode Hancké leidde samen met zijn Nederlandse collega Frits Castricum van de P.V.D.A. de socialistische delegaties, die spraken over de Waterverdragen. Een verslag over het akkoord dat tot stand kwam, leest u op blz. 10 / foto Ronny Meyers.

Salmonella nog altijd aanwezig

BRUSSEL — De situatie van het zwemwater aan de Belgische kust is de afgelopen week verbeterd wat de «faecale coliformen» betreft, maar blijft voor de rest zo goed als ongewijzigd. Dat heeft het staatssecretariaat voor leefmilieu meegedeeld.

Bijna alle zones van De Panne tot Oostende staan onder verscherpt toezicht: beoordeling «+» bij één normoverschrijding, beoordeling «-» bij twee of meer normoverschrijdingen in de afgelopen 14 dagen, dat betekent aanwezigheid van salmonella.

Enkel te Nieuwpoort is er nog verscherpt toezicht vanwege een te hoge concentratie aan faecale coliformen.

Aan de Oostkust werd het verscherpt toezicht opgeheven voor de zones Bredene De Droge Opgang en Blankenberge centrum. De zones no20 (Oostende Speelplein), de zones no21 en 23 (Bredene Turkeyen en Astrid), de zone no32 (Zeebrugge) en no37 (Knokkecentrum) staan deze week onder verscherpt toezicht.

Belgische paté in Denemarken uit handel genomen

KOPENHAGEN — De Belgische pâté «Dexter's Delikatessen» is in Denemarken uit de handel genomen, omdat hij besmet is met de listeria-bacterie. Dit hebben de Deense veterinaire diensten meegedeeld.

De Deense gezondheidsdiensten hebben de verbruikers aangeraden drie soorten pâté van het merk Dexter niet te eten: die met look, met groene peper en met Provençaalse kruiden, verpakt in porties van 175 gram — uiterste gebruiksdatum 14 september.

Antwerp en Germinal: voetbalstadions veilig

ANTWERPEN/EKEREN — Gisteren kregen zowel Antwerp als Germinal van burgemeester Cools de toelating om tot 19 januari 1990 in het eigen stadion te voetballen. Germinal mag 8.940 mensen ontvangen en voor The Great Old geldt een maximum van 23.381 bezoekers. Voor Ekeren is er nog wel de voorwaarde aan verbonden dat op de tribune kant noord nog drangleuningen worden aangebracht, dit zal reeds tegen morgen (zondag) gebeurd zijn. Burgemeester Cools: «Volgens een K.B. dat de veiligheid in de stadions regelt, krijgen de clubs een periode van 6 maanden, een jaar of anderhalf jaar om nog bepaalde werken uit te voeren. Daarom leveren we een voorlopig attest af voor beide clubs, en voor het einde van het jaar zullen we de stadions opnieuw inspecteren. Officieel is alleen de burgemeesterverantwoordelijk in een dergelijke aangelegenheid. In het geval van Antwerp vroeg minister Tobback ook een rapport van de dienst voor werken en de politie, wat gebeurd is.» — S.M.M.

Leraren leveren liever in dan door te werken

Steeds meer leerkrachten gaan met vervroegd pensioen, u leest meer op blz. 3

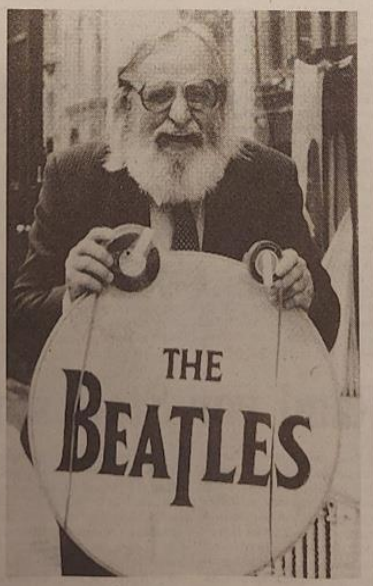

Unieke Beatleopnames onder de hamer

Op de jaarlijkse rock 'n roll veiling van Sotheby's komen volgende week vijf banden met unieke opnamen van The Beatles onder de hamer. Alf Bicknell, die chauffeur was van de vier, wordt met de verkoop allicht miljonair. Sotheby's schat dat de opnamen 3 miljoen 840.000 fr. opbrengen. Op de banden zijn de Beatles te horen die grappige stemmetjes gebruiken terwijl ze passages uit de Bijbel lezen en hun favoriete psalmen zingen.

NIEUWSLIJN

HET WEER: heet

Dit weekeinde zomert het. Bij flinke zonnige perioden krijgen we 26 gr. aan zee en plaatselijk 30 gr. landinwaarts. Ook volgende week blijft de zomer.

MAZOWIECKI: Pools premier ?

Generaal Kiszczak kreeg geen kans en Walesa zelf weigerde eigenlijk de post van premier. Wellicht kennen we vandaag definitief de man, die de eerste Poolse niet-communistische regering in decennia gaat leiden. President Jaruzelski liet al de naam van Tadeusz Mazowiecki (foto) vallen, hoofdredacteur van het weekblad van Solidariteit, raadgever van Walesa en nauw verbonden met de katholieke Kerk. / 7

DE CROO: manke TGV

Oud-minister van Verkeer De Croo is bezorgd om de TGV-plannen van minister Dehaene. Volgens De Croo zit de kans erin dat de supersnelle trein slechts tot Brussel spoort, zodat België, het hart van Europa, gewoon wordt omzeild. / 2

ELSENE ROOKVRIJE GEMEENTE

Geen reclame voor tabak

Het Brusselse Elsene wil voorop gaan in de strijd tegen kanker en de eerste rookvrije gemeente van Europa worden. Daartoe zou o.m. geen reclame meer mogen worden gemaakt voor tabaksprodukten. / 4

BINNEN

Beleid / 2	Internationaal / 7	Televisie / 35
Beurs / 8	Mensen / 3	Stadskrant / 10
Feiten / 4	Radio / 40	Vakantie / 17
Imago / 42	Show / 41	Weer / 16
Jobwijzer / 47	Sport / 31	Wonen / 19
Lezersbrieven / 6	Strips / 29	Zomerrevue / 14

GEEN KINDERSPEL DAT WESTEN

Oostduitse vluchtelingen

De toekomst zou er beter moeten uitzien, maar echt vrolijk zitten ze er intussen niet bij. Wachten is ook voor kinderen niet prettig, vooral niet als dat in overbevolkte ruimten moet gebeuren. Om de toevloed van Oostduitse vluchtelingen, die via het open Hongarije in Oostenrijk raakten, aan te kunnen, richtte de Westduitse ambassade in Wenen een noodcentrum op. De belangrijkste eigenschap daar is geduld oefenen, want er moeten veel formulieren ingevuld worden. / foto EPA

BRT-sportweekend vanaf begin september in concurentie tegen VTM en NOS

Sport pakt BRT-nieuws in

MARK COENEGRACHT

BRUSSEL – Elke zondag een eerste Sportweekend om 18.45 u. en na het nieuws van 19.30 u. nog een tweede sportblok, plus een heleboel nieuwe jeugdprogramma's en een reeks strategische verschuivingen.

Dat is de kern van het septemberplan van de BRT, om de concurrentie met VTM aan te gaan. De officiële omroep heeft na de erg zware klappen door de andere, jongere zender toegebracht, immers een flitsende tegenaanval opgezet.

Het nieuwe programmapakket moet weliswaar nog goedgekeurd worden door de raad van bestuur van de BRT op maandag 4 september. Maar dit zou slechts een administratieve aangelegenheid zijn. De voorbereidingen zijn immers zo goed als helemaal rond, zo vernamen we vrijdag.

De grootste veranderingen situeren zich tijdens het weekeinde. Wie in september naar «De Collega's» en naar «Van Pool tot Evenaar» wil kijken, moet zaterdag thuis blijven. Gerty Christoffels krijgt de moeilijke job om met haar totaalprogramma «Het Ei van Christoffels» de massa aan zich te binden.

Op zondag gokt de BRT op de sportkijker. Er komt een eerste «Sportweekend» om 18.45 u., waardoor de sportfan zal moeten passen voor het Nederlandse «Studio Sport».

De BRT wil ook meer kinderen aan zich binden. Dinsdag wordt een soort kinderdag met afwisselend het nieuwe magazine «Het Station» en «De sprookjesverteller».

Deze veranderingen zijn nog maar een eerste aanval. Verder in de herfst pakt de BRT uit met nog meer nieuwe programma's. Op zondagnamiddag gaat Jessie De Caluwé de strijd aan met Walter Capiau op VTM, Betty Mellaerts wordt vanaf eind oktober de mooie assistente van goochelwonder Jan Bardi en Jan Van Rompaey pakt uit met een nieuwe mediashow. Volgend jaar in maart komt Bart Peeters wekelijks met zijn «Droomfabriek».

Meer op blz. 35

Socialisten over Waterverdragen

S.P.-Volksvertegenwoordiger Lode Hancké leidde samen met zijn Nederlandse collega Frits Castricum van de P.V.D.A. de socialistische delegaties, die spraken over de Waterverdragen. Een verslag over het akkoord dat tot stand kwam, leest u op blz. 10 / foto Ronny Meyers.

Hoofdstuk 3: Nieuwsmedia in het digitale tijdperk

Stellingenspel: ga je akkoord of niet akkoord met de stelling?

1. Het enige doel van huidige nieuwsmedia is mensen informeren.

2. De media beïnvloedt mijn wereldbeeld en mijn mening over maatschappelijke kwesties.

3. Er zijn nieuwsmedia die ik met opzet altijd raadpleeg.

4. Er zijn nieuwsmedia die ik met opzet nooit raadpleeg.

Het begin van de eenentwintigste eeuw wordt gekenmerkt door de 'digitale revolutie'. Er is een verschuiving naar steeds meer digitale en computertechnologie. Ook de media zijn veranderd door die revolutie: steeds meer kranten werden gedigitaliseerd. Dit had echter grote impact op het verdienmodel van kranten. Op zijn beurt heeft dat dan weer een effect op de manier van nieuwsverslaggeving.

> Waarom zou men het nieuws digitaliseren? Wat zijn de voordelen van digitaal nieuws?
>
> ……
>
> ……

Opnieuw tijd voor bronnenonderzoek: analyseer drie voorpagina's van *De Nieuwe Gazet*: tussen 2018 en 2022. Beschrijf de belangrijkste verschillen tussen kranten uit deze periode en de kranten uit hoofdstuk 1 en 2. Gebruik onderstaande vragen als leidraad.

1. Hoe veranderde *De Nieuwe Gazet* met de digitale versie? Welk verschil merk je op tussen deze kranten en die uit 1960/80 qua stijl en vorm?

   ……

   ……

2. Bij welke politieke partij hoort Charles Michel? Hoe wordt er over hem geschreven? Is er hier sprake van verzuiling?

   ……

   ……

3. *De Nieuwe Gazet* bestaat vandaag niet meer. Ze is geïntegreerd in een grotere krant. Welke krant is dat? En waarom?

   ……

   ……

4. Waarom zou een kleine, lokale krant als *De Nieuwe Gazet* worden opgekocht?

   ……

   ……

5. Wat zijn de kenmerken van nieuwsmedia in het digitale tijdperk?

   ……

   ……

HET ANTWERPS NIEUWS

De Nieuwe Gazet

| 24° 14° | vrijdag 12 oktober 2018

WAT EEN RAVAGE

8 miljoen euro horloges

3 miljoen euro zwart geld

2 vervalste matchen

1 criminele organisatie

2 refs levenslang geschorst?

Dit weekend geen voetbal in 1B

Krabbelt het Belgisch voetbal nog recht na de tackle van het gerecht op spelers-makelaars Mogi Bayat en Dejan Veljkovic en het nieuwe bestuur van KV Mechelen? Speurders ontdekten voor 8 miljoen euro aan louche horloges, 3,6 miljoen euro zwart geld en minstens twee vervalste wedstrijden.

Tientallen rekeningen in een Genks bankkantoor vormen het beginpunt van een fraudeschandaal waarin de helft van de Belgische eersteklassers betrokken zou zijn. Hasseltse speurders ontdekten tijdens het afluisteren van hun gsm's dat Bayat en Veljkovic via witwasstructuren zichzelf verrijkten. Veljkovic bevoordeelde ook spelers via extra looninkomsten. Bayat van zijn kant paaide zijn 'contacten' met sieraden. «Lege verpakkingen van luxehorloges ter waarde van 8 miljoen euro, juwelen en cash werden in ons land in beslag genomen», zegt het parket. «In het buitenland vonden we 3,6 miljoen euro op rekeningen en in kluizen.» De politie kon ook afluisteren hoe Veljkovic in samenspraak met vier Mechelse bestuurders minstens twee matchen probeerde te beïnvloeden. «Daarvoor maakte hij afspraken met bestuursleden van Waasland-Beveren en scheidsrechter Bart Vertenten», klinkt het. «Ook Sébastien Delferière kon hij zo naar zijn hand zetten dat die de schorsing van een speler beïnvloedde.»

De KBVB zegt alles in het werk te stellen om beide refs levenslang te schorsen. De volgende competitiespeeldag in eerste klasse B, waar KV Mechelen uitkomt, is uitgesteld. «We gaan deze criminele constructies verder uitpluizen, zegt het gerecht.

2 - 7 >

KV Mechelen-voorzitter Johan Timmermans moest gisteren boze fans trotseren na een bestuursvergadering.

KV Mechelen riskeert schrapping

FIERE COACH MURW NAAR HUIS

Ivan Leko, nochtans voor geen kleintje vervaard, verloor zichtbaar murw geslagen het gerechtsgebouw van Hasselt. De trainer van Club Brugge werd in totaal 36 uur vastgehouden en 6 uur ondervraagd. In de vooravond werd de Kroaat vrijgelaten zonder voorwaarden. Hij wordt in verdenking gesteld van witwassen, maar zijn advocaat benadrukt dat het om slechts één betaling gaat. Leko overweegt zelf gerechtelijke stappen wegens imagoschade.

Duchâtelet: «In 2014 ook gesjoemel bij matchen van Anderlecht»

Roland Duchâtelet is ervan overtuigd dat matchfixing door makelaars al langer aan de gang is. De ex-voorzitter van Standard wijst naar de play-offs in het seizoen 2013-2014. «Er zijn toen rare dingen gebeurd.» Anderlecht begon vanuit een verloren positie aan de play-offs, maar werd in extremis toch nog kampioen, ten koste van Standard. «We hadden een riante voorsprong, maar die slonk zienderogen», zegt Duchâtelet. «Ik heb toen al gezegd dat er iets niet klopte, maar het is nooit deftig onderzocht. Er zijn nochtans twee matchen van Anderlecht in die play-offs die verdacht zijn. Ik kan niet zeggen welke. Bekijk de matchen, dan kom je er zelf wel achter. Hopelijk komt er klaarheid.» *(JBG/NVK)*

Extra politiecontroles deze ochtendspits

Politieagenten over het hele land houden vandaag tijdens de ochtendspits stiptheids- en controleacties. Onder meer in zwaartepunten als Limburg en de regio's Brussel en Turnhout lopen bestuurders een groter risico om geflitst te worden of te moeten blazen. De acties zouden duren van 6 tot 8.30 uur. De agenten protesteren tegen de wijzigingen aan hun statuut, het toenemende geweld tegen de politie, de slechte werkomstandigheden in het nieuwe centrum voor transmigranten en het feit dat ze steeds meer extra taken krijgen, zoals het inspringen voor cipiers. De bonden eisen dat daders van geweld tegen politiemensen zware straffen krijgen én die ook moeten uitzitten. «Tien jaar na de moord op een agent al vrijkomen, zoals bij Kitty Van Nieuwenhuysen, kan niet door de beugel», klinkt het. *(SRB)*

OVERMORGEN IS HET ZOVER

Dit staat er op het spel voor de grootste partijen

8 >

24,1°

Warmste 11 oktober ooit

Het kan echt niet op deze nazomer. Met 24,1 graden in Ukkel was gisteren de warmste 11 oktober ooit. Een verpulvering van het vorige dagrecord uit 1906, toen het kwik 23,2 graden bereikte. En het is nog niet gedaan. Vandaag worden maxima van 25 graden verwacht, morgen zijn zelfs uitschieters tot 28 graden mogelijk. Geniet ervan, want zondag wordt het meteen 10 graden frisser. *(PHT)*

DE PILS VAN ALDI SMAAKT EVEN GOED ALS HET A-MERK.
ONTDEK MEER OP PAGINA 5

ALDI

16 REGIO | 23 SPORT | 34 DIALOOG | 38 BEURS | 40 PUZZELS | 41 ZAP | 44 SHOWBIZZ

DE NIEUWE GAZET
DAGBLAD NR 238 131STE JAARGANG • 2 EURO • KVNW.BE/HLN.BE
DE PERSGROEP PUBLISHING • BRUSSEL BESTE KRANT 347 • 730 ASSE-GOOIKEN

2° -1° | donderdag 13 december 2018

14 Belgen overwinteren in Champions League

SPORT

De Nieuwe Gazet

Zo rekt Michel het niet tot mei

METEEN FORSE CLASH IN PARLEMENT

Het eerste, meteen forse steekspel tussen de minderheidsregering van Charles Michel en de oppositie — N-VA incluis — doet meer dan ooit de vraag rijzen of zijn oranje-blauwe coalitie nog wel kans op slagen heeft. De rit uitrijden tot de verkiezingen van 26 mei lijkt erg moeilijk te worden.

• ISOLDE VAN DEN EYNDE EN ASTRID ROELANDT •

De eerste minister mocht gisteren nog maar eens spitsroeden lopen in het parlement. De oppositie, links en rechts, verwachtte duidelijkheid van Charles Michel: wat zijn zijn plannen met dit minderheidskabinet? En vraagt hij het vertrouwen van de Kamer?

Maar de premier hapte niet en kaatste de bal simpelweg terug: ofwel kiezen de oppositiepartijen voor zijn regering en voor «verantwoordelijkheid», ofwel voor nieuwe verkiezingen en chaos. «Het parlement kan altijd een motie van wantrouwen indienen, met vervroegde verkiezingen tot gevolg. Dat wapen heeft ze.»

Het deed de temperatuur in de Kamer flink stijgen. In een poging om Michel alsnog voor het blok te zetten, werd 's avonds op initiatief van de PS een motie ingediend die de regering met nadruk verzoekt om volgende week een regeerverklaring af te leggen en het vertrouwen te vragen. Die motie werd uiteindelijk goedgekeurd, met steun van N-VA. Alleen: ze is juridisch niet afdwingbaar.

Na deze eerste clash tussen de minderheidsregering en de brede oppositie rijst alweer de vraag: kan dit ooit werken? Verscheidene politici uit de oppositie én uit regeringspartijen twijfelen daar ernstig aan. N-VA en Groen zijn niet bang van van vervroegde verkiezingen. Zij drijven hun prijs om het minderheidskabinet te depanneren stevig op.

2>

DEMENTE BEJAARDE OPGEPAKT VOOR DOOD VAN 93-JARIGE IN RUSTHUIS

5>

Alleen Brussel stuurt extra agenten naar kerstmarkt

In Brussel is gisteren, een dag na de dodelijke aanslag in Straatsburg, beslist om meer agenten te laten patrouilleren rond de kerstmarkt. Betonblokken en hekken versperren de toegangswegen. In Vlaanderen schroeft geen enkele kerstmarkt de beveiliging op. In Antwerpen *(foto)* blijft de politie wel waakzaam en zijn toegangswegen afgesloten met combi's. Maar de Belgische veiligheidsdiensten hebben geen concrete aanwijzingen om het dreigingsniveau in ons land op te schalen. «Daarom vragen we voorlopig niet om scherpere veiligheidsmaatregelen op kerstevents», zegt het crisiscentrum. «Mochten er toch signalen zijn dat er extra inspanningen nodig zijn, dan doen we een oproep.» De meeste steden zeggen dat ze sowieso al beveiliging hadden voorzien rond hun kerstmarkten. In Frankrijk en Duitsland jagen intussen nog steeds 720 agenten op de dader van de aanslag in Straatsburg.

8 - 9>

300 miljoen euro voor beter tramnet

Vlaanderen trekt 300 miljoen euro uit om het hele tramnet te vernieuwen tussen 2019 en 2023. Het net beslaat 331 kilometer spoor, verspreid over de kust (143 km), Antwerpen (126 km) en Gent (62 km). De Lijn merkt dat de traminfrastructuur minder betrouwbaar wordt, wat grote gevolgen heeft voor de tevredenheid van reizigers, de exploitatiekost en het imago van het openbaar vervoer. «Er komt nu een grote inhaaloperatie, zoals de stadsbesturen terecht gevraagd hebben», zegt mobiliteitsminister Ben Weyts (N-VA). Zo staat aan de kust een vernieuwing gepland van het 11 kilometer lange traject tussen Oostende en Middelkerke. Volgens Weyts illustreert de investering dat «Vlaanderen als nooit tevoren investeert in openbaar vervoer». *(IVDE)*

1 op 7 neemt nooit middagpauze

en daar moet hun baas niét blij om zijn

7>

Roken in auto met kind: tot 1.000 euro boete

Een sigaret opsteken in een auto waarin ook kinderen zitten, mag niet meer. Wie in zijn wagen rookt in het bijzijn van een min-16-jarige, riskeert in Vlaanderen binnenkort een boete tot 1.000 euro. Dat geldt ook voor elektronische sigaretten.

Wie in een wagen zit waarin gerookt wordt, wordt blootgesteld aan kankerverwekkende stoffen in concentraties die 27 keer hoger liggen dan bij roken in huis. Kinderen zijn daar extra gevoelig voor, omdat ze sneller ademen en omdat hun longen en luchtwegen nog niet volledig ontwikkeld zijn. Daardoor neemt het risico op ziektes toe. Vlaams minister van Omgeving Joke Schauvliege (CD&V) heeft nu werk gemaakt van een verbod. Het Vlaams Parlement heeft het ontwerp van decreet daarover gisteren unaniem goedgekeurd.

Eén op de vijf Belgen rookt, maar 65% van hen wil de sigaret voorgoed doven. Opvallend: rokers stoppen steeds sneller. Vroeger waren het vooral veertigers die een beroep deden op rookstopmedicatie, nu vooral dertigers. In de leeftijdscategorie die het meest rookt, tussen 25 en 34 jaar, wil 80% zijn verslaving de baas worden.

3>

May redt nog maar eens haar vel

Theresa May komt vandaag naar Brussel voor de Europese top. De Britse premier behoudt het vertrouwen van een meerderheid binnen haar Conservatieve Partij. 48 partijgenoten in het Lagerhuis — 15% — hadden nochtans laten weten dat ze haar leiderschap niet meer zagen zitten. Het gevolg was een interne vertrouwensstemming. Die overleefde ze gisteravond, met 200 stemmen tegen 117. Haar positie binnen de partij kan nu een jaar lang niet in vraag gesteld worden. Ze heeft wel beloofd dat ze de partij niet leidt bij de volgende verkiezingen. *(EV)*

4>

BELEGGINGSADVISEUR LICHT EIGEN VRIENDEN OP VOOR €1 miljoen

6>

Promo's vergelijken?
Hoeft niet.
Kijk snel op p.5
colruyt

14 DIALOOG | 15 ANTWERPS NIEUWS | 19 SPORT | 30 BEURS | 32 PUZZELS | 33 ZAP

DE NIEUWE GAZET

DAGBLAD NR 290 | 131STE JAARGANG • 2 EURO • WWW.HLN.BE
DE PERSGROEP PUBLISHING • BRUSSEL BESTE KRANT 347 • 7931 ASSE-KOOIGEM

HET ANTWERPS NIEUWS

HET LAATSTE NIEUWS

De Nieuwe Gazet

4° 7° | maandag 28 maart 2022

VOOR DE LAATSTE KEER IN DIT FORMAAT:

VANAF MORGEN ZIT UW KRANT IN EEN NIEUW JASJE

NOG NOOIT DE KEMMELBERG GEZIEN, EN AL METEEN PRIJS

Alsof hij het zelf niet kon geloven, zoreed Biniam Girmay (21) gisteren als eerste over de meet in Gent-Wevelgem. Hij schreef wielergeschiedenis: nooit eerder won een Afrikaan een klassieker. En, extra straf: de Kemmelberg — de scherprechter — had Girmay tot gisteren nog nooit gezien. «Mijn hand doet nog een beetje pijn van die kasseien», zei hij achteraf. Een tweede klassieker komt er echter niet meteen bij op zijn palmares: zondag, dag van de Ronde van Vlaanderen, zit hij al lang weer in Eritrea. «Ik ben drie maanden van huis en heb heimwee naar mijn vrouw en dochtertje van elf maanden.» Foto PN

3>

Eén lichtpuntje bij 'Next Gen' Duivels: we zijn niet langer nummer één

HLN SPORT

Belg leeft anders door dure energie

6 op 10 verwarmen huis minder

5 op 10 zetten wagen meer aan de kant

5 op 10 besparen op hobby's

De Belg is duidelijk anders gaan leven nu de brandstof- en energieprijzen door het dak gaan, blijkt uit onze Grote Peiling. Bijna de helft van de landgenoten kan op het einde van de maand maar moeilijk de eindjes aan elkaar knopen.

• FLEUR MEES •

Ja, de oorlog in Oekraïne zaait angst bij de bevolking. Maar wat de Belgen écht kopzorgen geeft? Of ze op het einde van de maand hun facturen nog wel kunnen betalen. Bijna de helft van de bevraagde landgenoten (48%) zegt in de Grote Peiling van 'Het Laatste Nieuws', 'VTM Nieuws', RTL en 'Le Soir' moeilijk rond te komen. In Wallonië is dat zelfs 55%. Vooral de energierekening — fors gestegen de jongste tijd — baart veel Belgen zorgen. Maar liefst 58% van de Walen vreest de factuur niet meer te kunnen betalen, en ook in Vlaanderen is 35% daar niet zo zeker van.

Uit schrik niet genoeg over te houden voor die stroom- en gasfactuur, heeft een deel van de Belgen zelfs al de levensstijl aangepast. Zes op de tien zeggen hun huis minder te verwarmen. En nu de diesel vlotjes boven de 2 euro per liter gaat, laat de helft van de respondenten de wagen regelmatiger aan de kant staan. Als ze de auto toch gebruiken, rijdt bijna één op de twee (48%) trager om het brandstofverbruik te drukken, in Wallonië doen zes op de tien dat. Ook de vrije tijd moet eraan geloven: net iets minder dan de helft van de bevraagden geeft aan minder geld te spenderen aan de hobby's. Sommige mensen zijn van plan hun leven ingrijpender te veranderen: zo is 22% op zoek naar een alternatieve manier om de woning te verwarmen en wil 17% het huis gaan isoleren. Om zich niet blauw te betalen aan de pomp, neemt 16% van de Belgen zich voor een wagen te kopen die minder verbruikt.

4 & 5>

ER ZIJN OOK RUSSEN DIE OEKRAÏNERS HELPEN

Zeggen dat je uit Rusland komt: dezer dagen is het niet altijd evident, want je wordt meteen gezien als 'de bezetter'. «Terwijl Poetins oorlog de onze niet is», zeggen Russen die in België wonen. Ze vangen zélf vluchtelingen uit Oekraïne op, of helpen ze bij hun aankomst. Zoals deze Assia Mukasheva (46), die normaal met haar nga zieke Oost-Europese kinderen laat overkomen voor een behandeling. Nu zet ze zich volledig in voor de oorlogsslachtoffers. Zo hielp ze de driejarige Milana en haar gezin uit Charkiv aan voedsel, kleding en geld. «Waar je ook vandaan komt: agressie is altijd fout.» (TV) Foto PN

7>

Zoveel zieke leraars dat jongeren achterstand oplopen

Op dit moment zijn er zoveel zieke leraren, vooral in middelbare scholen, dat directeurs de alarmbel luiden. Want scholieren zitten elke week urenlang in de studie, of mogen na een halve dag les al naar huis. In sommige scholen hebben jongeren sinds het begin van het schooljaar voor bepaalde vakken, zoals godsdienst, nog nooit een leerkracht gezien. «We krijgen heel wat berichten over hoge uitval. De situatie is nijpend», bevestigt Katholiek Onderwijs Vlaanderen. «Elke directeur probeert met spuug en paktouw zijn school bijeen te houden», zegt onderwijsexpert Wouter Duyck. Hij pleit voor een registratiesysteem dat bijhoudt hoeveel leerlingen een bepaald vak al lang niet meer gekregen hebben. Want de vele afwezigheden zullen zich laten voelen, vreest hij, en dat terwijl ons onderwijs al aan het wegzakken was in de rankings. «Voor begrijpend lezen in het lager onderwijs bengelen we helemaal onderaan.» (FT)

2>

Moord Kraainem: auto en gsm's slachtoffers weg

De man die vorige week werd aangehouden na de dood van zijn partner (46) en stiefdochter (17) in Kraainem, wilde mogelijk een roofmoord verzinnen. De gsm's van beide slachtoffers waren immers verdwenen, net als de auto van Magali W. Beiden werden donderdag thuis levenloos aangetroffen, ze kwamen om door steekwonden. Pierre D. (50) is intussen in verdenking gesteld voor dubbele moord, maar blijft ontkennen. De speurders zijn nu op zoek naar de wagen van de vrouw. (SDO)

12>

15 DIALOOG | 19 IN DE BUURT | 17 PUZZELS | 23 SPORT | 44 SHOWBIZZ

DE NIEUWE GAZET

DAGBLAD SINDS 1ESTE JAARGANG • 2,90 EURO • WWW.HLN.BE
DPG MEDIA NV • MEDIAHUIS 2018 ANTWERPEN

Creatieve opdracht: maak zelf voorpagina's

Herhaling vorige lessen:

1. Wat waren de kenmerken van verzuilde media?

   ……
   ……

2. Wat waren de kenmerken van ontzuilde media?

   ……
   ……

3. Wat waren de kenmerken van digitale media?

   ……
   ……

Tijd om jullie kennis op een praktische manier toe te passen! Jullie gaan zelf drie verschillende krantenvoorpagina's maken. Op basis van de vorige lessen ga je je inleven als journalist uit de drie verschillende periodes die we besproken hebben. Kies één actueel onderwerp en maak drie verschillende voorpagina's op basis van de kennis uit de lessen.

Instructie:

1. Vorm een groepje van drie leerlingen.

2. Zoek één thema/onderwerp uit de actualiteit waarmee je aan de slag kan gaan. Raadpleeg verschillende nieuwsbronnen om een zo volledig beeld van je onderwerp te krijgen.

3. Ga naar de website www.canva.com. Op die website kan je gratis een krantenvoorpagina maken. Typ in de zoekbalk 'krantenvoorpagina', zo krijg je verschillende templates die bewerkt kunnen worden.

4. Maak een voorpagina op de manier zoals een journalist in 1901 een voorpagina zou maken: maak dus een verzuilde voorpagina. Let op vormgeving, taal, woordgebruik, toon, beeld, perspectief…

5. Maak een voorpagina op de manier zoals een journalist in 1960/1980 een voorpagina zou maken: maak dus een ontzuilde voorpagina. Let op vormgeving, taal, woordgebruik, toon, beeld, perspectief…

6. Maak een voorpagina op de manier zoals een hedendaagse journalist een voorpagina zou maken: maak dus een gedigitaliseerde voorpagina. Let op vormgeving, taal, woordgebruik, toon, beeld, perspectief…

7. Denk goed na over de keuzes die je maakt. Beantwoord daarom onderstaande vragen:
    - Op welke manier heb je hedendaagse nieuwsfeiten in een verzuilde krant gezet?

……

……

    - Op welke manier heb je hedendaagse nieuwsfeiten in een ontzuilde krant gezet?

……

……

    - Op welke manier heb je hedendaagse nieuwsfeiten in een gedigitaliseerde krant gezet?

……

……

8. Bereid een korte presentatie voor waarin je uitlegt:
    - Welk onderwerp je gekozen hebt en waarom
    - Hoe je dat onderwerp hebt toegepast op de verschillende voorpagina's
    - Wat de belangrijkste concrete verschillen zijn tussen jullie drie voorpagina's.

©Liberas 2025

www.liberas.eu

educatie@liberas.eu